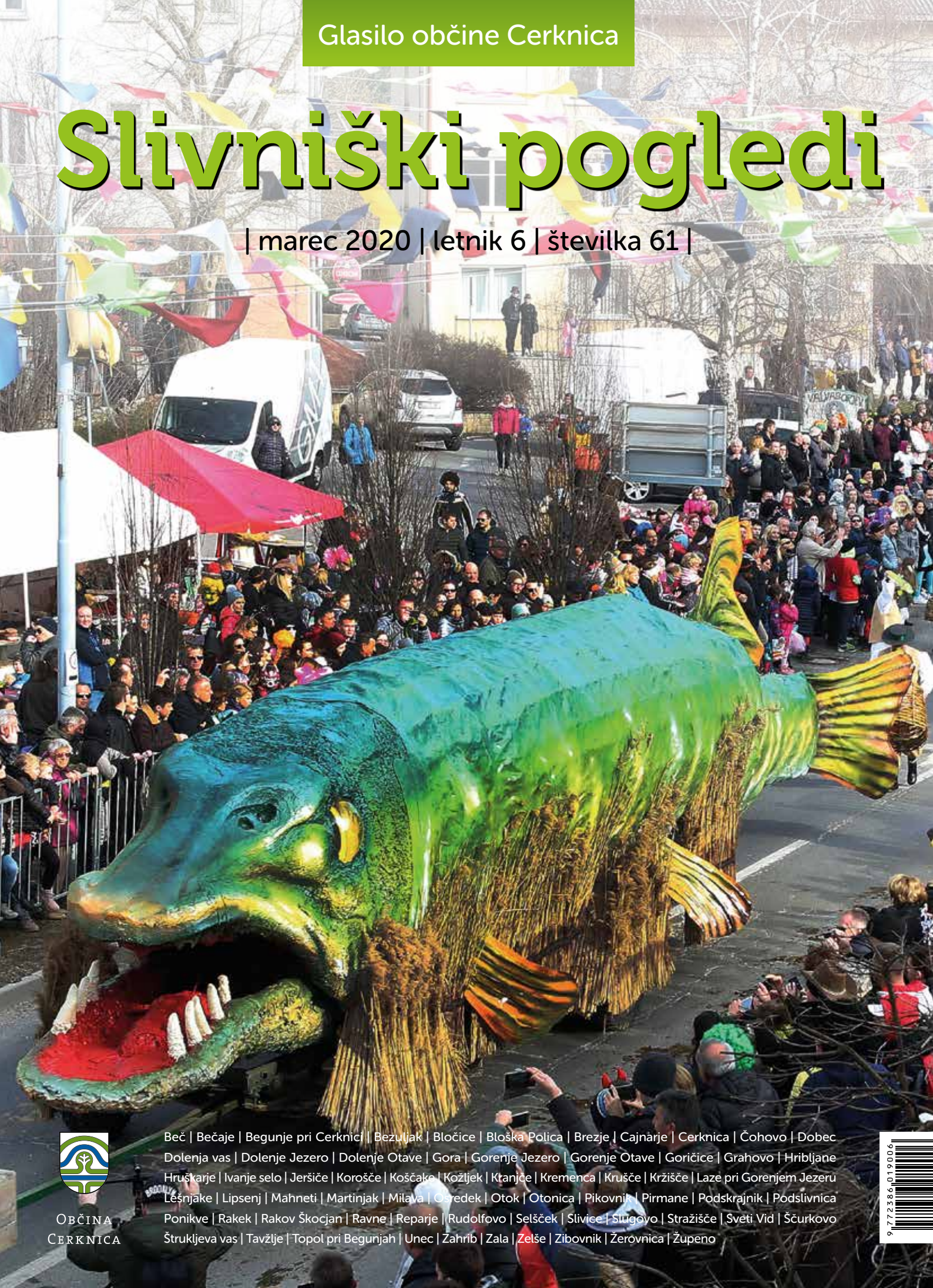

Slivniški pogledi

| marec 2020 | letnik 6 | številka 61 |

OBČINA
CERKNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršice | Korošče | Koščake | Kožljek | Ktanjce | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Ponikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

3 Uvodnik

4 Intervju

Marija Frlan

7 Izpostavljam

8 Iz občinske hiše

10 Fotoreportaža

12 Gospodarstvo

14 Ljudje med nami

Denis Gorjup

15 Dogaja se

20 Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz

Zahrib

22 Kultura in kulturniki

25 Mladi mladim

26 Šport

28 Obveščamo

30 Komunala

31 EnSvet

32 Stare slike

33 Notranjski regijski park

34 Razgibajmo možgane

35 Utrip

36 Napovednik

Notranjska

Google Play

App Store

Slivniški pogledi – glasilo Občine Cerknica
Izdaja: Občina Cerknica, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica.
Fotografija na naslovnici: Hojladrija ribičija, Ljubo Vukelič
Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerknica.

Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerknica. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerknica in prihodkov oglaševanja.

Odgovorna urednica: Maruša Opeka

Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič

Urednik fotografije: Ljubo Vukelič

Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.

Tisk: Para tiskarna, d. o. o.

Naklada: 4.050 izvodov

ISSN: 2386-0197

📧 **Naslov uredništva:**

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerknica

📧 **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Prenos iz

App Store

NAVOLIJOV

Google Play

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerknica in bodi obveščen o dogajanjju!

O odnosu do zemlje

📷 Ljubo Vukelič

Po večini se ljudje veselimo pomladi, ki pride med nas brez besed in brez plačila prinese veliko zelenja. Travniki so še zeleni, niso pa več tisto, kar so še pred leti bili; tudi sami bolehajo za boleznijo sodobnega sveta – kot današnje trgovine, ki kljub izbiri nimajo izbire, a poskrbijo, da so ljudje siti – so brez raznovrstnih rožic; najuspešnejši je postal

regrat s plantažami rumenih cvetov, v poznem poletju pa se za prevlado bojujejo trde bilke navadnega korenja, ki jih živina noče jesti.

Kmet je dolga stoletja stopal za plugom in se spoštljivo pripogibal k zemlji ter skrbel, da je bila brazda čim lepša. Ne preveč rodovitna notranjska zemlja – daleč od prekmurskih ravnih – na nekaterih mestih je plug zadel kamen, škrlto, kmetovih škornjev se je oprijemala težka ilovica, na čelu pot, na živalih, ki so vdano vleklo, bela pena. Z otko je natančno odstranjeval zemljo, ki se je nabirala na lemežu ... Dišal je po zemlji; ni moglo biti drugače, saj je bil del nje.

Potem pa se je začelo vse odvijati s pospešeno hitrostjo. Prišel je nov čas, čas drugačnih računov, prioritet, čas naglega izginjanja kmetij, čas zazidave najboljših kmetijskih zemljišč, zaraščanja travnikov, čas prodaje zemlje tujcem, tudi tiste ob meji, čas brez razmisleka o tem, kaj je zemlja, kdo je kmet in da je domača hrana strateškega pomena. Ravno zdaj dopolnjujejo zakon o kmetijstvu, ki bo povedal: »kateri subjekt je v Sloveniji kmet in kaj je kmetijsko gospodarstvo, s katerim upravlja kmet.« Po sprejetju zakona bomo torej vedeli, da je kmet – subjekt, kmetijsko gospodarstvo – objekt in da se kmetijsko gospodarstvo imenuje kmetija.

Leta 2000 je bilo v Sloveniji 86.467 kmetijskih gospodarstev, leta 2016 pa le še 69.902 (Slovensko kmetijstvo v številkah, 2019). Travnike in njive kmetij, ki so prenehale z delovanjem, prevzame drug kmet, kar velja predvsem za

nižinske površine, hribovski tereni niso tako zanimivi; vse, kar zahteva več časa, odpade in se zarašča. V šestnajstih letih smo izgubili kar 16.565 kmetij. Je to dovolj velika strukturna sprememba?

Res zastrašujoč podatek, povezan z izgubo velikega števila teh majhnih, samooskrbnih polkmetij, je, da Slovenija spada med tiste države Evropske unije (EU), ki imajo najmanj njiv, torej orne zemlje, le 8 arov na prebivalca, in ji pripada 25. mesto med 27-imi državami EU. Nič drugače ni v cerkniški občini, ki jih ne premore niti toliko. Skupaj z izginjanjem kmetij se izgublja tudi večstoletno znanje obdelovanja zemlje. Za to, da bi ugotovili, da njiv ni, ne potrebujemo statistike, dovolj je pogled po pokrajini. Ali je možno, da bi bili lahko zaradi tega nekoč v prihodnosti lačni? Ker smo danes siti, pravijo, jutri ne moremo biti lačni.

Zgodba o samooskrbnih notranjskih kmetijah po letu 1990 gre vstric s tremi fanti, ki so skupaj rasli vsak na svoji kmetiji, danes pa vsi trije hodijo v službe. Prvi se je odselil v mesto, drugi je ostal doma, a so kmetovanje opustili, tretji pa se je oprijel kmetije. Tisti, ki je v mestu, poleg službe nima popoldanskih opravkov. Pri fantu, kjer so opustili kmetovanje, imajo najmanj stroškov, ekonomsko so ravnali modro. Tretji časa zase nima veliko, saj skrbi, da so travniki pokošeni, da se parcele v jezeru ne zaraščajo, da so v gozdu iglavci, ki so jih napadli podlubniki, pravočasno pospravljeni, da grmovje ne sili na travnike ... tisoč skrbi in opravil.

Je kakšna možnost, da bi tisti, ki je odšel v mesto, prišel nazaj in kmetoval? Ali pa da bi se fant, kjer so nehali kmetovati in je doma, tega znova oprijel? Bi se moral fant, ki dela na kmetiji, vdati, ker ni ekonomske računice, ker ni pravih pogojev za kmetovanje, ker nima pravih vzpodbud ... Bi lahko vse skupaj pustil, na nek način pozabil, kot je to storila velika večina iz njegove generacije?

Morda pa mu še diši zemlja, kot je njegovemu dedu, nekaj, kar je v tem svetu za večino samo še preblisk, metafora v knjigi pesmi. Je dovolj močan, da bo vztrajal? Kdo izmed treh fantov bo znal prenesti ljubezen do zemlje na svoje otroke?

Marija Hribar

Marija Frlan

Marija Frlan z Rakeka je na svoj stoti rojstni dan skupaj s predsednikom Republike Slovenije Borutom Pahorjem obiskala Auschwitz. V času druge svetovne vojne je bila v dveh taboriščih: Begunje na Gorenjskem in Ravensbrück.

Niste domačinka.

Jaz sem rojena na Kalcah. Mama se je poročila v Logatec, na Kalce, rojena pa je bila v Novem Svetu. Novi Svet je pri Kalcah. To je bilo pod Italijo. Sem sem prišla iz Škofje Loke.

Kako to, da ste se potem preselili v Škofjo Loko?

Veste kaj? Služit sem morala iti. Mama me je najprej poslala k svoji po pol sestri v Novi Svet. Potem se je morala pa moja teta, ne vem, kaj je bilo, iz Italije preseliti; je šla v Logatec, jaz pa tudi z njo. Pri teti mi ni bilo, je bila stroga in to, sem pa slišala, izvedela, da v Žibrsah iščejo pastirico. Sem šla vprašat in so rekli ja. In potem sem tam, odkrito povem, dve leti pasla krave in v šolo hodila. Je bila v Žibrsah. V eni sobi smo bili trije, štirje razredi. Taka hribovska šola. Potem pa iščeš zmeraj kaj boljšega. Ja, devet let sem bila stara, ko sem šla služiti. Po Žibrsah sem šla k enemu kmetu. Hiša je bila boljša, ni bilo črne kuhinje, res je bila lepa hiša. Za tamalo deklo sem šla.

Kakšna je bila razlika med malo in veliko deklo?

Mala je morala drva nositi, pometati, pospravljati, tavelika je pa molzla krave, prašiče hranila. Potem sem pa šla še v Dolnji Logatec, tam je bila nemška družina, sem se tam še malo nemško naučila. Potem sem prišla v Ljubljano, sem iskala službo. Moj brat je bil pa takrat v rezervi vojak, ko so jih že noter klicali, je pa v Škofji Loki služil vojsko. Sem pa tam dobila službo v gostilni. Tam me je tudi vojna zajela.

Zelo mladi ste se prvič poročili.

V Škofji Loki sem dobila poštenega fanta. Me je imel rad. Sva bila hudo prijatelja. Ja, in sem se poročila. Dvaindvajset sem bila stara. Poročena sem bila dobro leto. Pri štiriindvajsetih letih sem bila že vdova. 1943 so že naju ... Potem sem šla pa

Na svoj stoti rojstni dan je Marija Frlan skupaj s predsednikom Republike Slovenije Borutom Pahorjem obiskala Auschwitz.

v taborišče. Najprej v Begunje na Gorenjskem. 2. marca 1944 sem šla iz Begunj v Ravensbrück. 7. marca sem prišla tja. Tam sem bila do konca vojne. 5. maja je bilo konec, smo se dali Slovenci v partijo in smo šli domov. Nekaj moških je bilo vmes, ali so bili zaprti ali naši vojaki, skupaj smo potem hodili počasi proti domu. Če smo dobili vlak, smo skočili gor, dokler je šel. Ali je bil 6. ali 8. junij, ne vem, takrat sem prišla nazaj v Škofjo Loko.

» Preživeli smo. Sem bila mlada, zdrava pa navajena, utrjena sem bila ... Utrjena.«

Ste se imeli kam vrniti?

Kje pa! Nič nisem bila. V stanovanju je bila ena druga. Nisem imela ne moža ne postelje. Potem me je za par dni vzela gospodinja. Dobila sem eno sobo, hitro sem si delo našla.

Ste bili tako v redu, da ste šli delat?

Dva, tri dni sem bila kar v tistih cunjah. Ampak niso bile progaste več. Te so

nam prej Nemci vzeli. Potem so nam dali pa take civilne obleke, da je bil križ na sredi hrbtna. Drugo blago je bilo notri všito. Zato da če bi pobegnili, da bi nas takoj našli. No, s takimi revnimi cunjami sem hodila po Škofji Loki. Potem mi je svak, brat pokojnega moža, ki je bil krojač, dal eno blago, ena ženska mi je pa dve obleki naredila ... Perila pa ni bilo.

Bili ste pa srečni.

Ja. Samo hudo je pa bilo, tukaj nič, tam nič. Ampak poštena do sebe sem pa bila. Lahko bi šla v Žirovski Vrh, kjer je bil mož doma. Lahko bi šla. Saj bi imela vso pravico. Pa sem rekla ne, tam gor je tudi boštvo. Mama bolna; jaz sem zelo spoštovala mamo, stara je bila že. Tamlada doma, dva šoloobvezna otroka, on z gmajne. A zdaj pa še ena lačna usta k hiši? Pri zapuščinski sem rekla, da nočem nič od hiše, samo za mamo naj skrbijo. V Žirovskem Vrhu sem bila dobrodošla. Nisem marala nič, sem bila še mlada, 24, 25 let ... Potem sem pa dobila v tovarni delo, potem pa še tuberkulozo.

To je pa lahko tudi smrtna bolezen.

Ja, takrat pa niso dali pet pare več za moje življenje. Je bil en ekonom na občini, mi je prinesel kremšnite. In pol se je izrazil: »Saj jih ne bo pojedla.« Pa sem jih! Pa sem jih!

Kaj bi šele rekeli, če bi vas danes videl, ko ste v drugem stoletju ...

Ja, saj res! On, bil je iz Železnikov doma, je imel pa raka v grlu pa je hitro umrl. Kje že ... O, ko bi me zdaj videl, ko imam 100 let. Ne jem nobenih zdravil ... Ja takrat mi je pa mladina iz Škofje Loke nosila kosilo iz menze opoldne. En trgovec, ki je imel trgovino, mi je pa šenkala dva litrska lončka, da so mi nosili hrano.

Kaj ste pa v taborišču jedli?

Zjutraj je bil lonček kave. Kava ni bila, ne. Rjava voda. Pač je bilo. Kruh smo pa zvečer dobili. Opoldne so nam pripeljali v kanti, kamor smo delali, eno mineštro. Vse sorte je bilo notri. Tudi kuhana solata. Vse sem pojedla, vse. Edino suhe repe pa nisem. Je bila pa posušena naribana repa. Črna. Tiste pa nisem. Sem rekla: »Bom že do večera zdržala.« Zvečer je bila pa voda, bela. Kaj je bilo tisto, ne vem. Pa si malo kruha noter vrgel pa je bilo. Preživeli smo. Sem bila mlada, zdrava pa navajena, utrjena sem bila ... Utrjena.

Kaj ste delali?

Zjutraj smo, če je bilo v vsaki baraki vse v redu, eno uro stali, drugače pa tudi po dve, po tri ... Potem so nas pa jemali iz kolon, kdor je rabil po dvajset ljudi, trideset ... Potem smo šli pa karjole voziti, eni so nakladali, eni so vozili, ali tiste vagončke, ki so na tračnicah, smo podaljševali, zasipali ... Potem sem pa rekla, da še eno zimo pa ne bom zunaj, da se bo treba nekam dati ... Sem prišla v šivalnico. Je bila pa ena iz Idrije. Sem rekla: »Posluš, ti Mici, se da še kaj tja noter priti?« Je rekla: »Bom vide-la.« No, pa sem res prišla v šivalnico, tam sem pa za tekočim trakom šivala. Pa je bila Francozinja. Mlado dekle Karmen. Pa je prišla ena nas štopat. In Karmen se je bala, da bom jaz prej naredila kot ona. Sem rekla: »Karmen, nič se ne boj: keine ...« Sem pa kar hitro stopila na pedanj, se je cvirni utrgal, pa

sem ga morala vtikati ... Pa nam ni dvignila norme. Vse sorte. Ta Francozinja; upam, da je prišla domov; mlado dekle, luštna punčka, se mi je smilila. Sem rekla: »Kar počasi.«

Pa ste znali toliko francosko?

Ne, saj je znala ona toliko nemško. Pa je rekla, da naj jaz njo nemško učim, ona pa mene francosko. Pa sem rekla: »Liebe Karmen ... Če pridemo kdaj domov, jaz ne bom rabila ne francoščine in ne nemščine, če bom pa tukaj ostala, pa ...Ti pa ravno tako ...« Pa se je zasmejala ...

» Ja, takrat pa niso dali pet pare več za moje življenje.«

Vi ste znali nemško.

Že od prej malo, ker sem pri tisti družini služila. Ampak se nisem izdala, da sem lahko kaj slišala. Sem bila tiho. Ne ne, sem rekla, nič, tam smo imeli nemške civilne majstrice ... Najbolj sem pa hitela delati, ko smo delali tiste ... Hitler je nosil tisti rdeč trak, pa tisti kljukast križ. Ena je preštepala, je bilo treba obračati, sem s prsti pritisnila, da je bilo drugi lažje. Tisto sem pa hitela delati, sem rekla: »Čak vrag, da bo čim prej tega konec ...« Pa je rekla tista: »Was ist?« Jaz pa: »Nicht. Alles gut.« Ja, tako je bilo, ko sem kaj zinila.

Veliko ste preživeli.

Ko smo pa prišle v barako, nas je bilo ne vem koliko, smo imele ranjeno partizanko. Sem rekla tisti nadzorni, da imamo eno ranjeno ... No, pa je takoj dobila po grbi. Sem rekla: »Punce, to je dobrodošlica.« Bi se vse smejale, če bi se smele. Sem jim vedno dobro voljo dajala. Sem imela veliko te moči v sebi.

Kaj vam jo je dajalo?

Upanje, da bo boljše. Ja, to. Ko so včasih takole jamrale, pa sem rekla: »Tiho bodi, vesela bodi, da si živa ... In brez skrbi, da bomo prišli domov.« In so rek-le: »O, misliš?« »Jaz vem,« sem odgovorila.

Res je bilo tako.

Malo dolgo je bilo, ampak prišli smo. Še malo pred koncem so nas Nemci terali. Po poti so nas terali dol. Takrat smo dobili en tak paketek od UNRRE, v tistem paketku je bila za ene smrt, ker se niso znale obvladati, so hotele vse hkrati pojesti. »Ne, punce ... jutri je še en dan, ko boste rabile,« sem jih svarila. Tisti paket, noter je bilo, veste, da ne vem več, prepečenec, ne vem, mogoče je bilo mleko v prahu, če si ga imel kje priliko med vodo dati. En tak paketek smo dobili. In ene so vse hkrati pojedle in jim je počil želodec. O, jaz sem ga imela ene tri dni ali pa še več. In so umrle ja ... Ja ja ...

Gospa Marija je v taborišču ostalim dekletom vedno dajala energijo.

Marija Frlan je že pri devetih letih služila kot pastirica.

Vaš drugi mož je bil Škofjeločan?

Ja, bil je iz Stare Loke. »Veš,« sem rekla, »fant moj, ti si premlad ...«

Je bil mlajši?

Ja, štiri leta. »Jaz sem vojna vdova, ti si pa fant, poišči si punco,« sem rekla. Pa bolj sva vsak k sebi rinila, bolj sva skupaj lezla. Tako je ja, čisto življenjsko povem. 1948 sva se poročila. On je tukaj poznal tega Ileniča, ne vem, kje sta se spoznala, morda v partizanih, ne vem, in je dobil službo. Jaz neumna; o, da bi imela takrat to pamet. Gor sem imela službo, sobo, pa sem prišla sem za njim. Tukaj pa nič, ne službe, ne denarja ... Ko je človek trapast.

»Meni je življenje, če se malo zavrtim ...«

Ljubezen.

Saj ne veš, ali je ali ne ... Tu so pa otroci prišli kmalu. Prva je umrla, se je mrtva rodila, drugi je bil z osmimi meseci rojen, je umrl, tretji je Drago, četrta je Mija, potem sta bila pa dvojčka, en je ostal, en je umrl. Šest otrok v petih letih, ker sta bila enkrat dva.

Potem ste se zaposlili?

Delala sem na Brestu, sem penzijo doslužila. Ja ja, in Brestu vem hvala reči. Nam je dal pobudo, tam je bil majster, dober človek, je rekel: »No, če bo kakšen kaj adaptiral, hišo, stanovanje, bomo poskrbeli za posojilo.« In smo začeli počasi graditi hišo. Ko se je začelo kopati, se je mož ponesrečil, je imel karambol z vlakom. Drugo leto se je pa že bolj začelo.

Bili ste zelo aktivni v društvu upokojencev, pri Rdečem križu ...

Ja, vse to, pa tudi podporna članica gasilcev ... O kolikokrat sem šla kavo kuhat, kelnarit ... So mi za sto let mlaj postavili. Vsepovsod sem rada pomagala, zdaj pa vračajo. Pravijo gasilci: »Imamo vse zapisano, kdo je kaj kje delal.«

Na svoj stoti rojstni dan ste obiskali Auschwitz skupaj s predsednikom Pahorjem.

Ja, šla sem z letalom na Poljsko, ker je isti dan, ko imam jaz rojstni dan, bil Auschwitz osvobojen. Ampak v tem taborišču jaz nisem bila.

Ste se prvič peljali z letalom?

O ne, to pa že večkrat. Sem šla v Španijo in Egipt. Egipt sem dobila kot eno nagrado. V enem časopisu sem nekaj rešila. Sem se že z vsem sorte peljala. Zdaj se bom pa še z balonom. Sem dobila nekaj denarja za rojstni dan in mi bo hči zrihtala. Bomo šli zdaj enkrat, konec aprila, če se ne motim. S tem se pa še nisem, se bom pa zdaj. Sem se že z avionom, helikopterjem, ladjo, ko sem šla v Grčijo ...

Ste pa od vedno radi plesali ...

Meni je življenje, če se malo zavrtim ... Sem plesala za stoletnico pri Bajcu ...

Ko ste bili mladi tudi?

Pa saj sploh ne vem, kdaj sem bila mlada. Če si bil doma, si moral k drugim

ljudem delat, je mama hitro pošibala ... Danes so mladi bolj svobodni. Ko smo mi rasli gor, je bilo vse greh. Nas, ki smo bili nezakonski, je mama vedno nazaj držala.

Greste še kaj na Kalce?

Brat je jeseni umrl. Sem rekla: »Lojze Lojze, zadnji košček doma po mami si zdaj odnesel.« Od desetih otrok nas je zdaj še pet. Jaz sem tretja. In najstarejša. Sestra je tri leta mlajša in bo aprila 97 let. Brat je bil šest let mlajši, ga ni več, Jožeta tudi ni več, Lojzeta tudi ne ... Najmlajši, s katerim sem 20 let razlike, je še. Sestre smo pa še vse štiri. Najmlajša sestra ima 84 let, 1936. leta je rojena.

Zelo hitro računate.

Ja! To mi pa res gre. V prejšnjem stoletju 64 let, tukaj pa še 20. O, pa da še jutri preživim ...

Kaj vas pa čaka?

Pride obisk, Židan ... Pa mi bodo tamla-di pomagali, sem brez skrbi.

Recept za dolgo življenje?

Nič, saj si ga moraš kar sam narediti. Lepo svobodno živeti in ljudi pri miru pustiti. Foušije nič zganjati. Če ti ni maš, naj ima pa drugi. Jaz imam zase dovolj. Pa pravi kakšen: »Pa imaš dovolj?« »Ja, kolikor sem bila pridna, toliko pa imam,« odgovorim. Tako je. Rada imam življenje, rada imam ljudi. Otroke in živali imam strašno rada. Imamo dva mačka. Enega imam jaz. Ta je črn. Džimi mu je ime. »Daj, da boš ti prej umrl kot jaz,« mu dostokrat rečem. Se kar zastopiva. Gor, mladi, imajo pa enega mladega muc-ka. Živimo v hiši jaz pa še pravnuki ... Različne generacije in se zelo dobro zastopimo. Damir, fant od Sare, moje pravnukinje, pride dostokrat k meni, se igrava šah. In drva mi prinese ... Ta moj Džimi pa ima kakšnih petnajst let. Enkrat ga ni bilo. »Džimi moj, kje si?« mi je šlo po glavi. »Jaz te bom najdlja, brez skrbi, če te le ni kdo ukradel ...« Je bil pa krompir na vrtu tako visok ... A ni v grabnu ležal, preparan ... »Maja, hitro ga odpeli k veterinarju,« sem rekla vnukinji. No, pa ga imamo še danes. Sem pa imela tudi siamskega mačka, a je izginil. Ne vem, morda ga je kdo ukradel.

Avtorica: **Vesna Telič Kovač** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Snočkaj sem v kulturnem domu bil

Z mislimi akademskega slikarja Lojzeta Perka o ustvarjanju umetnine, bodisi pesmi, proze, skladbe bodisi skulpture, slike, ko ni pomemben čas, ampak je treba zaupati vase in biti pripravljen na marsikatero osebno odpoved, se žrtvovati in biti poln ljubezni, se je na predvečer slovenskega kulturnega praznika začela osrednja občinska prireditev.

Letos je bila posvečena 100. obletnici rojstva pisateljice Magde Stražišar - Magduške in 40. obletnici smrti Lojzeta Perka, ki ga je narava na Notranjskem tako navdihovala, da ji je posvetil vso svojo ljubezen. In za ustvarjanje je poleg ljubezni in zaupanja vase potrebno tudi zaupanje ljudi, ki to omogočajo. V svojem slavnostnem govoru je to zaupanje in pohvale izkazal župan občine Cerknica **Marko Rupar**, ki je posebej izpostavil uspešno delo kolektiva Kulturnega doma Cerknica. Župan je kot pomembne snovalce kulturnih vsebin omenil tudi cerkniško knjižnico, godbo, big band, galerijo, društva, vse, ki se trudijo, da se o kulturi v občini in prek njenih meja ne govori in piše le na Prešernov dan.

Cerkniška občina je poskrbela, da se je v okolje, kjer so nastajale, po več kot 40 letih vrnilo 21 slik Perkovega obsežnega opusa; izbor del je bil tako ob kulturnem prazniku ponovno na ogled. Večer ob Cerkniškem jezeru, Vas na Notranjskem, Pomlad pod Snežnikom, Človek in zemlja – dela, ki na platnu odsevajo slikarjevo navezanost na domačo krajino, vasice, kmečke ljudi in njihove običaje. S svojo značilno baretko, seveda obvezno pokrito postrani, je Perko v spominu domačinov naslikan kot preprost umetnik, ljudski slikar, ki so ga s slikarskim stojalom in paleto barv srečevali ob potoku v Dolenji vasi, med pobiralci krompirja sredi njiv ali na travniku, kjer je v travi puščal sled, ko se je od nastajajoče umetnine venomer oddaljeval par

korakov nazaj in z očesom premerjal delo. Peš, s kolesom ali pobarvanim mopedom se je iz domačega ateljeja v bivši mežnariji pri Svetem Lovrencu napotil v svoj edini pravi atelje, v naravo, med ljudi, in tako umetnost resnično približal preprostim kmečkim ljudem, ki skozi vrata galerij niso stopali. Preprostim kmečkim ljudem, kot je bila Magda Stražišar - Magduška, ki je v slikoviti vasici s potokom in številnimi brvmi, prav blizu Perkovih krajin, tihožitij in portretov, naslikala literarni portret kmečkega življenja, zla, gorja.

Povest Ciganka je tako kot ostala dela Kriške Magde, kot so klicali pred stotimi leti na Lipsenju rojeno hčer mežnarja romarske cerkvice na Križni gori, nastajala marsikdaj tudi ponoči, ko se je delo na kmetiji zaključilo in je motiko zamenjala za svinčnik, in marsikdaj tudi v hlevu, kjer je našla največ miru. Odlomke iz še vedno popularne povesti iz leta 1971, ki je doživela kar nekaj ponatisov v nakladi, o kateri danes lahko avtorji le sanjajo, je **Vesna Telič Kovač**, ki je praznični večer povezovala, vsebinsko prepletla z ljudskimi pesmimi, ki jih je izvirno izvajala glasbena skupina Bajaté. Za marsikoga nostalgichen večer, ki je obudil spomin na čase, ki počasi bledijo in jih uzremo le še na Perkovih platnih ali straneh Magduškinih povesti. Te lahko gledamo in beremo prav vse dni v letu, ne le na Prešernov dan.

Strani ureja: **Maruša Opeka** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Kopičenje embalaže

Slovenija se zahvaljujoč odgovornemu ravnanju in sodelovanju občin, komunalnih podjetij in uporabnikov po deležu ločeno zbranih komunalnih odpadkov uvršča med vodilne države v Evropi. Kot so opozorili v Zbornici komunalnega gospodarstva, pa zaradi kolapsa sistema prevzemanja komunalne odpadne embalaže odpadki zastajajo v skladiščih komunalnih podjetij in povzročajo resna okoljska in varnostna tveganja po vsej državi.

Ključni problem je, ker je Upravno sodišče RS decembra 2019 odpravilo spremembe okoljevarstvenih dovoljenj družbam, ki prevzemajo komunalno odpadno embalažo pri komunalnih podjetjih. Slednje so s 1. januarjem 2020 začele striktno upoštevati določila prvotnih okoljevarstvenih dovoljenj, ki jih zavezujejo, da morajo poskrbeti samo za embalažo, ki jo dajo na trg njihovi pogodbeni zavezanci. Računsko sodišče RS ocenjuje, da delež te embalaže znaša 47 odstotkov, preostalih 53 odstotkov embalaže pa je ostalo neprevzetih. Samo v januarju se je komunalnim podjetjem nabralo 5.700 ton neprevzete embalaže. Ob upoštevanju dejstva, da nekatera komunalna odpadna embalaža ni bila prevzeta še iz let 2018 in 2019, pa je neprevzete embalaže po podatkih Zbornice za komunalno gospodarstvo skupno več kot 10.700 ton.

Komunalna podjetja po vsej Sloveniji so pahnjena v nevzdržno situacijo, saj so njihova skladišča polna, količine pa se bodo ob neukrepanju vlade iz meseca v mesec le še povečevale. Zbornica je okoljsko ministrstvo pozvala, naj čim prej sprejme intervencijske ukrepe za odstranitev nakopičene embalaže na način, ki ne bo finančno bremenil komunalnih podjetij in posredno slovenskih gospodinjstev.

Če pristojni ne bodo primerno ukrepali, pa tudi v Javnem podjetju (JP) Komunala Cerknica, d. o. o., opozarjajo, da se bodo stroški komunalnih storitev zvišali. »Če hočemo vzdrževati stanje na robu vzdržnosti (začasno skladiščenje), nam to povzroča dodatne stroške, kar so bo odražalo v elaboratu in posledično pri cenah,« je pojasnila vodja komunalnega

sektorja JP Komunala Cerknica **Katarina Vavtar Kovač**. Prav tako napoveduje, da utegnejo imeti komunalna podjetja velike težave tudi z blatom iz čistilnih naprav. Madžarska je prenehala s prevzemanjem blata, na to pa naša država ni bila pripravljena. »Vlada in resorno ministrstvo tako nimata prav nobene strategije, niti rešitve,« je jasna Katarina Vavtar Kovač. Boji se, da bodo morala komunalna podjetja spet sama reševati nastalo situacijo, rešitev pa brez dodatnih stroškov in višjih cen komunalnih storitev ne bo mogoča. »Pri tem poudarjamo, da samo podjetje JP Komunala Cerknica ne bo uveljavljalo svojih višjih stroškov, temveč bodo dvig cen povzročili le drastično povečani stroški zunanjih storitev zaradi reševanja zagat s komunalno odpadno embalažo in z blatom iz čistilnih naprav,« zaključuje sogovornica.

Prvi posredovalci z novo opremo

Že nekaj let je na območju občine Cerknica vzpostavljen sistem prvih posredovalcev (PPO). Naloga prvih posredovalcev je, da pridejo do bolnika še pred prihodom ekipe nujne medicinske pomoči ali drugih reševalnih služb. In licenciranih prvih posredovalcev, ki delujejo v okviru gasilskih društev, je v občini Cerknica že več kot sto. 12. februarja je župan **Marko Rupar** gasilskim društvom iz Cerknice, Begunj, Ivanjega sela, z Unca, Rakeka in od Svetega Vida v uporabo predal torbe z vso potrebno opremo za reševanje za prve posredovalce. Več o sistemu in sodelovanju med Občino Cerknica, Zdravstvenim domom Cerknica, Civilno zaščito (CZ) Cerknica in Gasilsko zvezo (GZ) Cerknica pa so poleg župana povedali eden od pobudnikov vzpostavitve sistema prvih posredovalcev **Denis Gorjup**, vodja izobraževanj za prve posredovalce in zdravnica **Anja Oman Puntar**, poveljnik CZ **Matjaž Knap** in predsednik GZ Cerknica **Rajko Intihar**. Deležniki so z odzivom prostovoljcev, sodelovanjem in organizacijo zelo zadovoljni, veseli pa jih, da je pomen sistema PPO prepoznala tudi občina. V prihodnje bi si želeli, da posredovalcev ne bi enačili samo z gasilci, ampak da bi se jim priključil čim širši krog ljudi. ■

Občini Cerknica Zlati certifikat

11. februarja se je župan **Marko Rupar** udeležil konference Zlati kamen. Nagrado Zlati kamen 2020 za najbolj razvojno prodorno občino leta je prejela Idrija. Podelil jo je predsednik vlade v odstopu **Marjan Šarec**. Zmagovalke po ostalih območjih so bile še občine Trbovlje, Krško in Maribor. Občina Cerknica pa je prejemnica Zlatega certifikata 2020, saj sodi po skupni vrednosti sestavljenega indeksa v zgornjo tretjino slovenskih občin. Najbolj izstopa v segmentih okolja, trga dela in življenjskega standarda. Izhodišče za podelitev certifikata so podatki, združeni v Indeks ISSO, ki spremlja demografska gibanja, učinkovitost delovanja občine, dinamiko gospodarskega razvoja, stanji na trgu dela in na področju izobrazbe, življenjski standard, stopnjo socialne kohezije in stopnjo okoljske osveščenosti v občini. ■

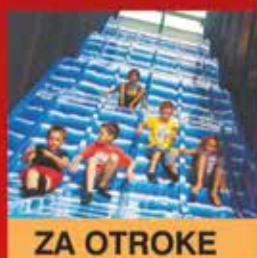
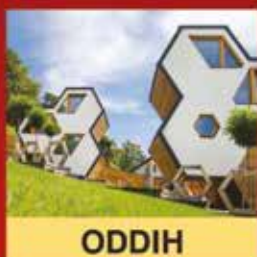
Pomladimo gozdove 2020

Naravne ujme in podlubniki so v zadnjih šestih letih v slovenskih gozdovih poškodovali prek 16 milijonov m³ dreves. Na najbolj poškodovanih površinah bo potrebna obnova s sadnjo sadik gozdnega drevja. V družbi Slovenski državni gozdovi, ki v imenu Republike Slovenije upravlja z vsemi državnimi gozdovi, bodo letos tretjič zapored organizirali vseslovensko prostovoljsko akcijo sadnje dreves z naslovom Pomladimo gozdovi 2020. Delovna akcija bo potekala 4. aprila od 9.00 na štirih lokacijah po Sloveniji. Ena izmed njih bo v Rakovem Škocjanu. Akcije se bo udeležil tudi cerkniški župan **Marko Rupar**, ki vabi občanke in občane, da se mu pridružijo. Zbirno mesto bo v bližini križišča za Rakov Škocjan na stari cesti med Postojno in Uncem. ■

PODARITE DOŽIVETJE

Največja izbira darilnih bonov tudi v Cerknici.

CVETLIČARNA ORHIDEJA D.O.O.
Cesta 4.maja 64, 1380 Cerknica
t: 01 709 41 11

Avtorica: Maruša Opeka Fotograf: Ljubo Vukelič

Rekorden uspeh cerkniškega karnevala

Pustne prireditve so se v Cerknici zvrstile od 20. do 26. februarja. Pustno društvo Cerknica je pripravilo program z desetimi prireditvami, ki so v Cerknico letos privabile rekordno število obiskovalcev. Po prvih ocenah organizatorjev naj bi žaganje babe, odprtje razstave **Bora Šparemleka**, dve predstavi TV Čohovo, petkovo in sobotno pustno zabavo, otroško maškarado, pustni karneval, etnološko prireditev Po cesti gre en stari mož in pokop pusta skupno obiskalo kar 30.000 ljudi. Kot je pojasnil predsednik Pustnega društva Cerknica **Matjaž Knap**, so novi pristopi k promociji in organizaciji pripomogli tudi k boljšim rezultatom.

V pripravo pustnih prireditev je bilo vpetih več kot 50 ljudi, na dan karnevala pa je sodelovalo kar 1000 posameznikov.

V Pustnem društvu Cerknica so ponosni,

da jim je uspelo privabiti tudi mlade, zagnane ljudi, ki lahko v prihodnje veliko pripomorejo k razvoju pustovanja. Cilj društva je še dvigniti kakovost predstave v karnevalu ter s tem privabiti čim širši krog obiskovalcev in nastopajočih. Z letošnjim programom pa so naredili že velik korak proti cilju. »Veseli nas, da so tudi etnološke skupine od drugod prepoznale vrednost cerkniškega karnevala in so želele biti vključene, kar je organizatorje velik kompliment,« je povedal Matjaž Knap. Seveda pa priznava, da ne bi šlo brez podpore lokalnega gospodarstva in občinskih služb: občinske uprave, Notranjskega regijskega parka, Javnega podjetja Komunala Cerknica, Zdravstvenega doma Cerknica, šol, vrtca, policije, ki so podprli Pustno društvo Cerknica in mu vsak s svojimi resursi priskočili na pomoč. Pustno društvo Cerknica se zahvaljuje podpornikom, donatorjem in prostovoljcem, ki so prispevali k uspehu letošnjega karnevala.

Zahvala župana

Osrednja pustna prireditev je za nami. Čestitke Pustnemu društvu Cerklja ob Krki za odlično organizacijo. Mnogim so pustne norčije polepšale dan, če ne kar teden. Znova ste dokazali, da jasen cilj odvrne pogled od prepek. Veseli nas, da ste ga letos ponovno dosegli – s presežki, novostmi in večjim številom obiskovalcem. Kot župan sem ponosen, da sem del pustne zgodbe, za katero vem, da se bo novo poglavje začelo pisati že kmalu po pepelnični sredi. Tako Občina Cerklja ob Krki, Javno podjetje Komunala Cerklja ob Krki in Notranjski regijski park kot tudi organizacijski odbor, tehnična ekipa, številni prostovoljci, podporniki, sponzorji, mediji ... Pustnemu društvu Cerklja ob Krki z veseljem stojimo ob strani. Vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k vnovičnemu uspehu karnevala, se kot župan občine Cerklja ob Krki najlepše zahvaljujem.

Župan Marko Rupar

Spremembe v letu 2020

Sprememba je edina stalnica in leto 2020 je že prineslo veliko sprememb na različnih področjih; tudi pri plačah, dohodnini, davkih, bolniških listih ... Za vas smo zbrali nekaj pomembnih sprememb.

Minimalna plača v letu 2020

S 1. januarjem 2020 se je bruto minimalna plača zvišala za 6,1 odstotka, na 940,58 evra. To za delavca z minimalno plačo pomeni 700 evrov neto, iz plače pa so izvzeti tudi dodatki za delovno dobo, delovno in poslovno uspešnost in težje delovne razmere.

Z januarjem prihodnjega leta se bo začela uporabljati tudi formula, na podlagi katere bo moral najnižji prejemek za polni delovni čas za 20 odstotkov presegati izračunane minimalne življenjske stroške.

V Gospodarski zbornici Slovenije so tik pred sprejetjem novele o minimalni plači ocenili, da to v Sloveniji prejema okoli 38.000 zaposlenih, poleg tega pa jih vsaj še 20.000 prejema samo do 20 evrov višjo plačo od minimalne. Največ minimalnih plač je v javnem sektorju, trgovini in gradbeništvu. »Podjetniki so bili na spremembo pripravljeni, o tem se je veliko govorilo,« meni **Vika Turšič**, lastnica računovodskega servisa in dolgoletna podjetnica. »Sam dvig stroškov pa je lahko seveda za lastnika podjetja tudi izziv, odvisno od števila zaposlenih,« še doda Turšičeva.

Silva Šivec iz Obrtne zbornice Cerknica meni, da pravega učinka še ni bilo, saj so bile decembrske plače v večini izplačane še po starem. »Podjetnikom se bo poznalo na likvidnosti, to zagotovo,« poudari. Sogovornica pojasni, da je večini podjetnikov v interesu, da zaposleni dobijo še več kot minimalno plačo.

Nova dohodninska lestvica

Z letošnjim letom se spremeni tudi splošna davčna olajšava iz 3302,70 evra na 3.500 evrov letno. Tako bo spremenjena dohodninska lestvica v smeri razbremenitve (za eno odstotno točko) dohodkov srednjih (2. in 3.) dohodninskih razredov.

Dodatna splošna olajšava po novem ni razdeljena na dva dela; uporablja

Standardno poslovanje se umika elektronskemu.

se zgolj ena, a če dohodek ne presega 13.316,83 evra. Zmanjšanje se prizna v višini, določeni v odvisnosti od višine skupnega dohodka, in se izračuna po enačbi: zmanjšanje = 18.700,38 evra – 1,40427 x skupni dohodek.

»ZZZS je v sodelovanju z izvajalci zdravstvenih storitev s 1. januarjem 2020 uvedel elektronski bolniški list.«

Spremembe tudi pri DDV

V skladu z novelo zakona je z novim letom uvedena posebna, nižja stopnja davka na dodano vrednost (DDV) v višini 5 odstotkov za dobavo, vključno z izposajo, knjig, časopisov in periodičnih publikacij na fizičnih nosilcih ali dobavljenih elektronsko ali oboje (brošure, letaki in podobno gradivo, otroške slikarice, knjige za risanje ali pobarvanke, glasbena dela, zemljevidi in hidrografske ali podobne karte), razen gradiv, ki so v celoti ali v pretežnem delu namenjena oglaševanju oziroma ki jih v celoti ali v pretežnem delu tvorijo video vsebine ali avdio glasbene vsebine.

Nad	Do	Dohodnina v evrih
	8.500,00	16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00 + 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00 + 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00 + 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00 + 50 % nad 72.000,00

Elektronski bolniški list

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je v sodelovanju z izvajalci zdravstvenih storitev s 1. januarjem 2020 uvedel elektronski bolniški list. Od 1. februarja je izdaja papirnega potrdila predvidena le še za nekatere izjeme, saj bodo delodajalci morali za svoje zaposlene, in sicer začasne zadržanosti od dela, obvezno prevzemati elektronski bolniški list prek državnega informacijskega sistema za podjetja in podjetnike SPOT (prej eVEM), ki ga upravlja Ministrstvo za javno upravo. »Obrtna zbornica vedno pozdravlja poenostavitve,« pravi Šivčeva, »smo pa pri elektronskih bolniških listih v dilemi, če je to za podjetnike res enostavnejše. Do zdaj so bolniški listi samo zapakirali v kuverto in oddali.«

Ministrstvo za javno upravo je nadgradilo sistem SPOT tako, da delodajalci od zaposlenih ne bodo več zahtevali, da jim morajo bolniški listi dostaviti v papirni obliki. Zavarovanec pa lahko s kvalificiranim digitalnim potrdilom že danes dostopa do izdanih elektronskih bolniških listov na spletnem portalu ZZZS.

Vozim na elektriko, vozim ceneje!

Energetski koncept Slovenije predvideva, da se bodo do leta 2055 po Sloveniji vozili samo še električni avtomobili. Električna polnilna infrastruktura je v zadnjem letu v okviru projekta Zeleni koridorji Slovenije zaživela, kar je dalo zagon za aktivno prodajo električnih avtomobilov tudi avtomobilistom na slovenskem trgu. »V občini Cerknica imamo sedem e-polnilnih postaj, po dve v Cerknici in Podskrajniku, po eno pa na Rakeku, v Rakovem Škocjanu in na Gorenjem Jezeru,« pojasni **Tamara Klepac Sterle**, podsekretarka za okolje in prostor na Občini Cerknica. »Občina Cerknica se je k trajnostni mobilnosti zavezala v t. i. Celostni prometni strategiji,« razloži, »ki smo jo sprejeli že leta 2017. Strategijo po možnostih letnega proračuna izvajamo in vključujemo.«

Doda še, da so med prvimi občinami v Sloveniji za službene potrebe kupili električni avto.

Občina Cerknica ne subvencionira postavitve e-postaj, saj projekt zelo uspešno poteka prek Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada.

Izzivov za prihodnje je še precej. Predvsem bo treba kaj postoriti še na področju zakonodaje, subvencij za nakup električnih avtomobilov in električnega omrežja. »Slovenski trg še ni povsem pripravljen na električna

» **Električna infrastruktura z majhnim številom polnilnic za električna vozila je že zdaj na visokem odstotku svoje zmogljivosti.**«

vozila, bolj morda na hibridna,« meni **Tomaž Drobnič**, direktor podjetja ASPC Drobnič iz Podskrajnika. »Električna infrastruktura z majhnim številom polnilnic za električna vozila je že zdaj na visokem odstotku svoje zmogljivosti,« nadaljuje Drobnič.

Državo čaka do leta 2030 trdo delo pri doseganju ciljev Pariškega sporazuma.

Ena ključnih poti vodi ravno prek prometnega sektorja. Po idealnem scenariju bi moralo do leta 2030 po slovenskih cestah voziti že skoraj 130.000 povsem električnih vozil. Realnost je za zdaj drugačna; v letu 2019 so jih prodali manj kot 600, a v prihodnjih mesecih prihajajo številne pomembne novosti. Po obljubah trgovcev bomo leta 2020 v Sloveniji doživeli pomemben mejnik – to je tisoč prodanih električnih avtomobilov v enem letu.

Povpraševanja po električnih vozilih v občini Cerknica trenutno ni. »Trenutno se polnjenje baterij na hitrih polnilnicah zaračunava pavšalno in če bo še vedno prisotna subvencija Eko sklada za nakup novega električnega vozila, lahko sklepamo, da bodo ta vozila hitro dosegljiva za širši krog kupcev,« meni Drobnič. »Po drugi strani pa se bodo s povečanjem prodaje tovrstnih vozil povečale tudi cene polnjenja baterij, pridobivanja električne energije, obremenitev električne infrastrukture ... Tako je vprašanje, ali je prihodnost električnih vozil popolnoma na mestu,« zaključuje Drobnič.

Del novele Zakona o dohodnini je tudi sprememba višine bonitete za zasebno uporabo službenih vozil z električnim pogonom. Boniteto so znižali za 1,2 odstotne točke; z 1,5 na 0,3 odstotka nabavne vrednosti vozila mesečno.

Eko sklad subvencionira postavitev e-postaj. V občini Cerknica jih je že sedem.

Denis Gorjup

Denis Gorjup se je v Cerknico preselil iz Koroške, iz Slovenj Gradca. Čeprav priznava, da domačih krajev še ni čisto prebolel, pa je Cerknico vzljubil, saj sta si tu z ženo Heleno ustvarila družino, ki jo bogatijo štiri hčerke.

Ob Denisovi naporni in odgovorni službi je skrb za dom v veliki meri prevzela žena, za kar jo prav posebej pohvali. Denis Gorjup se je namreč v zadnjih letih ob službi reševalca, dispečerja in vodje Dispečerskega centra zdravstva Ljubljana zelo angažiral na področju predavanja iz prve pomoči in pri vzpostavljanju sistema prvih posredovalcev v občini Cerknica.

Že od nekdaj je sanjal, da bo delal na reševalni postaji, kar se mu je tudi uresničilo, čeprav bi lahko glede na izobrazbo delal tudi v porodnišnici. »Najprej sem končal babiško smer in se zaposlil na reševalni postaji, potem pa sem vzporedno študiral še zdravstveno nego. Odločil sem se še za magisterij, tako da je moja zadnja izobrazba magister zdravstvene nege. V porodnišnici pa razen prakse res nisem nikoli delal,« se nasmeje Denis. Bil je reševalec in zdravstveni dispečer na reševalni postaji Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana, zadnja leta pa je vodja Dispečerskega centra zdravstva Ljubljana, kar pomeni tudi več birokratskega dela. »Narava dela je povsem drugačna,« pravi, »saj imam več organizacijskih nalog, pa razporejanje ljudi, razpisi; zdaj imamo veliko skrbi tudi s selitvijo dispečerskega centra v nove prostore pod urgenco.« Pa vendarle akcije z reševalne postaje ne pogreša več. Takole pove: »Na začetku kariere se mi je po koncu izmene tožilo iti domov. Ampak življenje prinese svoje. Petnajst oziroma šestnajst let na terenu je bilo dovolj. Na vse skupaj začneš gledati drugače, ko imaš družino.« Je pa v tem času dobil veliko mero izkušenj in tudi spoznanje, da niso vsi ljudje prijazni, ko jim poskušas pomagati. »Nesramnosti in nerganja ljudi v alkoholnem opoju sem se najbolj naveličal,« pove.

Niso pa v dispečerski službi zdravstva obremenitve nič manjše. Denis je prepričan, da je psihični pritisk morda še večji: »Komuniciraš s poškodovancem, pa ne moreš k njemu, da bi mu pomagal. Pomagaš mu lahko samo prek telefona.« Ker se število intervencij iz leta v leto povečuje, pa so zdravstveni dispečerji obremenjeni še s pomanjkanjem reševalnih vozil, ki jih nato razporejajo po prioritetah. Meni, da naša država nujno potrebuje reorganizacijo sistema nujne medicinske pomoči in da se dokonča vzpostavitev namenskega dispečerskega centra zdravstva po zgledu drugih evropskih držav. Denis sodeluje tudi pri projektih, ki bodo pripomogli, da bi se sistem vendarle izboljšal. »Sodeloval sem pri pripravi Slovenskega indeksa za nujno medicinsko pomoč, ki pomaga dispečerjem pri odločanju pri klicih, in pri pripravah strokovnih karakteristik za izpeljavo določenih razpisov,« pojasni.

Sicer je njegovo življenje tudi v prostem času močno povezano s skrbjo za varnost ljudi. Že trideset let je prostovoljni gasilec, je pa tudi v pogodbeni sestavi Slovenske vojske.

Član Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Cerknica, kamor so ga povabili bolničarji iz ekipe cerkniških gasilcev, je več kot deset let. In ravno znotraj PGD Cerknica se je po vzoru drugih slovenskih občin utrnila ideja o ekipi prvih posredovalcev, ki v Cerknici zdaj deluje že dve leti. Denis Gorjup je bil eden glavnih pobudnikov. K usposabljanju je pristopil Zdravstveni dom Cerknica z zdravnico **Anjo Oman Puntar**. Vzpostavitev sistema prvih posredovalcev so podprli še Občina Cerknica, Gasilska zveza Cerknica in Civilna zaščita Cerknica. V desetih urah inštruktorji prve posredovalce naučijo, da prepoznajo ogrožajoča stanja, so sposobni človeka oživljati s pripomočki in so pri tem suvereni. Vsako leto znanje tudi obnovijo. Prve posredovalce na teren pošljejo, kadar gre za sum srčnega zastoja, hudo krvavitev ali tujek v dihalnih poteh. Če zdravnik presodi, da bi bil dostopni čas reševalcev daljši, potem lahko na regijskem centru zahteva aktivacijo prvih posredovalcev. »Kaj lahko naredimo narobe pri nekom, ki že ima srčni zastoj, kot to, da ne naredimo nič,« je jasen Denis.

Ob vsej vpetosti v sistem zaščite in reševanja, po službeni dolžnosti in na prostovoljni ravni, pa Denis preostali čas najraje deli z družino in prijatelji. Zelo blizu mu je tehnika. »V zadnjem času me zelo navdušujejo droni. Kar nekaj jih imam tudi doma,« pove. Tudi računalništvo mu ni tuje, saj je v okviru magistrske naloge naredil preprost računalniški program za administracijo reševalne službe, ki ga v okviru reševalne postaje in dispečerske službe zdravstva še danes uporabljajo.

Nebeška gora (958 m) – Kum (1220 m)

☞ Miro Mlinar ☞ Nada Založnik

Izlet Nebeška gora – Kum smo izpeljali že skoraj v spomladanskem dnevu. Tura ne sodi med atraktivne po višini ali zahtevnosti, je pa posebna, ker spoznavamo neznane hribe izven koridorjev transverzal. Pohod na Nebeško goro smo začeli pri zaselku Zagrad. Do »nebes« smo hodili dve uri ter premagali 700 m višinske razlike. S prihodom na preval se je pokazala rajska planota z zaselkom Čimerno. Še malo smo se povzpeli in kmalu je bilo slišati zvonec na vrhu Nebeške gore. Po okrepčilu smo kar nekaj sto metrov sestopali in poiskali pravo smer za Kum. Spet je bilo treba zajeti sapo, se povzpeli strmo navzgor ter premagati novih 600 m višinske razlike. Vzpon je bil poplačan s prečudovitim razgledom ter daljšim počitkom in okrepčilom v prijaznem planinskem domu. Sledil je le še sestop v Podkum. ■

Izobraževalna delavnica

☞ Janez Dragolič ☞ Jernej Dolničar

Člani Kulturno-umetniškega društva (KUD) Pa-leta smo v drugi polovici januarja gostovali na Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica, s katero sodelujemo že od ustanovitve našega društva. Udeležili smo se izobraževalne delavnice pri profesorju likovne umetnosti in pedagogu **Jerneju Dolničarju**. Večina članov društva je starejša in je potrebovala nekaj več teorije o manj poznanih grafičnih tehnikah. Zgoščeno podano snov o grafičnih tehnikah visokega tiska smo zaključili z odtisi linorezov, ki smo jih izdelali doma, nato pa jih pregledali skupaj z mentorjem. Dobljene izkušnje so za Pa-letnike izredno pozitivne in dragocene. V društvu se zahvaljujemo Jerneju Dolničarju za mentorstvo in ravnateljici **Ines Ožbolt** za uporabo prostorov likovne učilnice. ■

Koranti iz Markovcev

☞ Biserka L. Nelec ☞ Janja Mlakar

Kurent ali korant, kakor mu pravijo ljudje na podeželju, je najbolj priljubljen in množičen tradicionalni pustni lik. Po starodavnem verovanju je kurent demon, ki odganja vse slabo, prinaša srečo in zadovoljstvo ter v deželo vabi pomlad. Tako so prišli kurenti iz Markovcev tudi k nam, da odženejo zimo in privabijo pomlad ter dobro letino. Priskakljali in prižvenkljali so v DEOS, Center starejših Cerknica. Razveselili so stanovalce in otroke, ki so bili v času počitnic na medgeneracijskem taboru. Zaželeli so nam sreče za vse dni v letu. V zahvalo smo kurentom, tako kot zahteva običaj, ponudili hrano in pijačo, nekaj butalske soli, ženske pa so jim v znak naklonjenosti podarile robčke iz blaga. ■

POMOČ IN SVETOVANJE SVOJCEM OBOLELIH Z DEMENCO

SOCIALNI SERVIS

<u>Osebno svetovanje na domu</u>	<u>Varstvo, asistena</u>
<u>Skupinsko svetovanje</u>	<u>Družabništvo</u>
<u>Izobraževanje</u>	<u>Spremlstvo</u>
<u>Učenje, spodbuda pri aktivnostih</u>	<u>Nega na domu</u>

Marjeta Kraševce ☎ 031 705 260
✉ marjeta.krasevce@gmail.com

Pohod iz Meraga do rta Križice na Cresu

☞ 📷 Štefka Šebalj Mikše

V februarju smo se cerkniški planinci, tokrat že šestič po vrsti, odpravili na Cres. S hojo smo pričeli v pristanišču Merag in se skozi ribiško naselje povzpeli do roba Meraške jame. Odšli smo naprej proti sv. Bartolomeju, 314 m visokemu vrhu, ter se ustavili pri cerkvi sv. Ivana. Na vrhu hriba, pri ruševinah romanske cerkvice, smo se razgledali na vse strani otoka. Spustili smo se proti mestu Cres. Ob robu mesta smo se podali k obali sv. Benedikta. Pohod ob morju je bil v takem sončnem dnevu pravi užitek. Prispeli smo do svetilnika na rtu Križice in že so v našo bližino priplavali delfini. Vrnili smo se v mesto Cres, kjer nas je že čakal avtobus. Med čakanjem trajekta v pristanišču Porozina smo si z zanimanjem ogledali hobotnice, ulov domačega potapljača. ■

Razstava ob kulturnem prazniku

☞ 📷 Karmen Petrič

Likovniki Kulturnega društva (KD) Rak Rakek so 8. februar, slovenski kulturni praznik, obeležili z odprtjem razstave del, ki so nastajala v zadnjih dveh sezonah njihovega delovanja. V DEOS, Centru starejših Cerknica, razstavlja dvajset članic in članov. Na ogled so postavili slike v tehnikah akrila, olja z lopatko in portrete Prešerna v pirografski tehniki. Ob odprtju razstave so pripravili tudi krajši kulturni program, na katerem je sodeloval Mešani pevski zbor KD Rak Rakek, ki ga vodi zborovodkinja **Danica Štefančič**. Slovesnost je povezovala **Maja Malc**. Razstavo si v Centru starejših Cerknica lahko predvidoma ogledate vse do konca junija. V KD Rak Rakek so močno vpeti v lokalno okolje in čez vse leto sodelujejo na različnih dogodkih. ■

**Pleskarstvo
Metulj**

BARVANJE FASAD

Pleskarstvo Metulj, Dolenje Jezero 48 c, 1380 Cerknica

041-550-599 Željko

Antarktika

☞ Marija Hribar ☞ Ljubo Vukelič

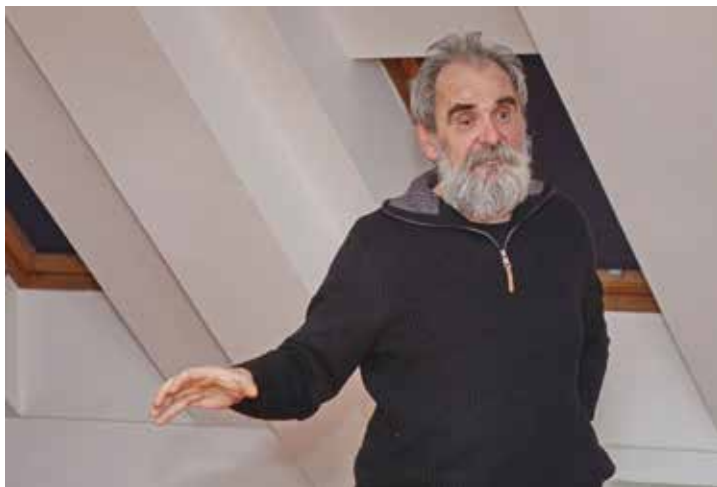
V Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica je **Peter Hribar** pripravil zanimivo predavanje z diapozitivi o celini na južnem polu – Antarktiki. V argentinskem mestu Ushuaia so se vkrcali na ladjo in odpluli proti 800 kilometrov oddaljeni Antarktiki. Čeprav je to svet ledu, tu rastejo številni lišaji, alge in mahovi. V morju, ki obkroža celino, živi več vrst kitov, tjulnjev in ptic; na številnih diapozitivih so se predstavili pingvini. Vidi se, da ima Peter rad živali – je upokojeni veterinar – saj so bili prav pingvini (ogrličasti, cesarski, adelijski ...) predstavljeni zelo natančno. Prvi, ki so stopili na celino, so bili Rusi leta 1920. Številne države so si na Antarktiki postavile raziskovalne baze, kjer začasno prebivajo meteorologi, biologi, geologi, astronomi, fiziki ..., in meteorološke opazovalnice; prav v teh dneh so na celini v argentinskem raziskovalnem taboru izmerili rekordno temperaturo 18,3 stopinje Celzija. To pomeni, da se ledeniki in ledene površine hitreje talijo, kar vpliva na višino morske gladine. ■

Rapalska meja, drugi del

☞ Marija Hribar ☞ Tine Šubic

S februarским predavanjem, ki ga je organizirala Domoznanska skupina pri Knjižnici Cerknica, je **Tine Schein** nadaljeval s predstavitvijo raziskovanj rapalske meje. S kratkim povzetkom prvega predavanja o delih rapalske meje, ki je bilo v mesecu oktobru 2019, je obiskovalce seznanil z nekaterimi osnovnimi podatki: pogodbo sta leta 1920 podpisali Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev in Kraljevina Italija; na pogojanjih ni bilo predstavnikov slovenskega naroda, meja v pogodbi ni bila natančno določena, temveč le okvirno. Predstavljen je bil del utrdbenega pasu XI. Armadnega zbora znotraj XXIII. sektorja Postojna: kasarna na vrhu Javornika, kasarna GdF Monte Pomario, miniran objekt na javorniški cesti, Javornik – lovska koč, Debeli kamen, Pri Janezu, Pri Koritu, Plešivica, Snežnik, Sviščaki, Otoške doline – milica, GdF Otoške doline in GaF Otoške doline, Monte lome kasarna, kapelica in kaverne Monte Lome 1 in 2. Prisluhnili smo tudi zgodbi o Hermanu Schönburgu Waldenburgu, takratnem lastniku gozdov pod Snežnikom, ki je leta 1923 obiskal Mussolinija in mu podaril vrh gore Snežnik, da bi na ta način zaščitil svoje gozdove, ki so se znašli v dveh državah. Mussolini je njegovo »darilo« predal italijanskemu fašističnemu pesniku Gabrielu d'Annuziu, ki je zato dobil plemiški naziv di Monte Nevoso. Na diapozitivih smo si lahko ogledali takratni denar Kraljevine SHS, Kraljevine Jugoslavije in Kraljevine Italije, pa tudi različne znamke iz tistega časa. ■

Bloški plesalci v Deos

☞ Zdenka Milanovič ☞ Igor Vidrih

Člani Društva Bloški plesalci smo zaplesali v DEOS, Centru starejših Cerknica. Pod geslom Starejši za starejše smo stanovalcem želeli popestriti njihov vsakdan in praznovanje rojstnih dnevov. Program in koreografijo nam je pripravil naš strokovni vodja **Ivan Korelc**. Po predstavitvi slavlencev in sprejemu čestitk smo na plesišče povabili tudi stanovalce in zaposlene. Vsi ne zmorejo plesati, so pa bili deležni sladkih kanapejev, ki sta jih pripravili **Jožica** in **Miljana Kraševc**. Stanovalci in zaposleni so ob nastopu peli in nas spodbujali z aplavzom. Posladkali smo se tudi s torto. Direktorica **Biserka Levačič Nelec** se nam je zahvalila in nas povabila, da še kdaj pridemo. Zagotovo se bomo vabilu odzvali, saj smo Bloški plesalci tudi člani Slovenske filantropije in pridruženi člani Slovenske mreže prostovoljskih organizacij. ■

Obnova stanovanja v Postojni

☞ Rotary klub Postojna-Cerknica ☞ Valter Leban

Rotary klub Postojna-Cerknica je konec lanskega leta uspešno zaključil prenovu stanovanja v Postojni, namenjenega socialno ogroženi družini. Finančna sredstva so bila zbrana na dobrodelnem dogodku 12. septembra pod kozolcem Toplar pri Belskem, na katerem je skupaj z ansamblom TIK-TAK in učenci rakovške šole nastopila pevka **Alenka Godec**. V akciji je sodelovalo 75 različnih sponzorjev in donatorjev, skupaj pa je bilo zbrano dovolj finančnih sredstev za celovito obnovo stanovanja. Družina se je v prenovljeno stanovanje ponovno vselila še pred božičnimi prazniki. Rotary klub Postojna-Cerknica se iskreno zahvaljuje donatorjem, prizadevnim članom in vsem, ki so kakorkoli doprinesli k projektu. ■

FS Rak Rakek zaplesala na Vrhniki

☞ Vida Žlogar ☞ Eva Križaj

1. februarja je na Vrhniki v organizaciji območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Vrhnika in Zavoda Ivana Cankarja Vrhnika potekalo območno Maroltovo srečanje odraslih folklornih skupin. V ocenjevalnem delu so se predstavile tri folklorne skupine. Pod mentorstvom **Tanje Drašler** se je predstavila Folklorna skupina (FS) Bistra s koreografijo Tonka Tonka, FS Predgrad z mentorjema **Markom Tekavcem** in **Miro Mandronič** je predstavila koreografijo Svatovsko kolo; FS Kulturnega društva Rak Rakek, ki jo vodi mentorica **Vida Žlogar**, pa je zaplesala Spogledljivo sosedo. Gosti večera so bili: Osrednja FS Kulturno-umetniškega društva (KUD) Židan Parazol, Seniorska FS KUD Židan Parazol in Tamburaši Borovnica. Strokovni spremljevalec srečanja je bil **Saša Krajnc**. ■

Obisk kurentov iz Sobotincev

☞ ☞ Mario Žnidaršič

V sredo, 19. februarja, so Cerknico obiskali kurenti, ki so s svojim glasnim plesom odganjali zimo in privabljali pomlad. Kurenti oziroma »koranti«, ki prihajajo iz etnografske skupine Koranti Sobotinci, so se v okviru gostovanja v občini Cerknica poleg v DEOS, Centru starejših Cerknica, oglasili tudi na sedežu Medobčinskega društva invalidov (MDI) Cerknica-Loška dolina-Bloke, kjer so jim pripravili prijazen sprejem. Članica društva **Jadranka Janeš** je kurentom predstavila znamenitosti vseh treh občin in jih povabila na ogled naših krajev. Predsednica medobčinskega društva **Olga Otoničar** se je kurentom iz Sobotincev zahvalila za obisk in vso pozitivno energijo, ki so jo prinesli s seboj z vzhoda naše države. ■

Napev – odsev

☞ ☞ Jožica Mlinar

V Jožefovi dvorani Doma Marije in Marte v Logatcu je 9. februarja potekala območna revija poustvarjalcev glasbenega izročila Slovenije Napev – odsev. Udeležilo se je deset glasbenih zasedb iz območnih izpostav Javnega sklada za kulturne dejavnosti Vrhnika, Cerknica in Logatec. Letos je bilo med nastopajočimi več mladih, ki so na svoj način predstavljali ljudsko glasbeno izročilo. Iz cerkniške izpostave so sodelovale Pevke iz Loške doline – Društva upokojencev Loška dolina, **Marija Baraga** iz Cerknice, Ljudske pevke Jezerska tršča – sekcija Prostovoljnega gasilskega društva Dolenje Jezero in Trio Odsev. Srečanje je spremljala strokovna spremljevalka **dr. Mojca Kovačič**. Na prireditvi sta se prepletali izvirna in poustvarjalna izvedba. Marsikatero besedilo je bilo izbrskano iz starih časov, a drugačno, kot smo ga vajeni. ■

Presežki projekta

✉ Julija Perko 📷 Ljubo Vukelič

V februarju smo predstavniki večgeneracijskih centrov »Točke moči« v Pivki predstavili statistiko uspešnosti projekta Večgeneracijski centri primorsko-notranjske regije v letu 2019. Ob začetku projekta smo se zavezali k izvedbi 1144 ur programa; 1000 novim uporabnikom letno ter k vključitvi 25 prostovoljcev v petletnem obdobju. Vsi centri zastavljene cilje krepko presegamo. Sodelavci Večgeneracijskega centra Cerknica smo v 2019 izvedli 737 ur programa v okviru 342 delavnic, ki jih je skupaj obiskalo skoraj štiri tisoč ljudi (3906), kar je 732 več kot v letu 2018. Število delavnic je primerljivo z letom 2018 (331), število ur in obiskovalcev sta se krepko povečali. Ponosni smo na svoje delo in vložen trud, namenjen občanom Cerknice, in počaščeni, da nas uporabniki, občani, šole, vrtci, podjetja, društva, prepoznajo kot pomemben del lokalne skupnosti. Zahvala gre podjetjema Elgoline in Lingva iz Podskrajnika, ki sta nam donirala sredstva za nakup pripomočkov Lego Robotika, s pomočjo katerih bomo v kratkem začeli z izvajanjem brezplačnih delavnic učenja robotike za starejše osnovnošolce. Z aktivnostmi bomo poskušali tudi v letu 2020 prispevati k razvoju, povezovanju in učenju v lokalnem okolju. Zahvaljujemo se tudi vsem obiskovalcem, da nas spodbujate in cenite naše delo. ■

Psihosocialna pomoč po intervencijah

✉ 📷 Helena Štajnar

V soboto, 8. februarja, je v prostorih Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Unec potekalo predavanje na temo psihosocialne pomoči po intervencijah. Pripravila ga je zaupnica **Vesna Turšič** iz PGD Cerknica, ki ima opravljen tečaj pri Upravi RS za zaščito in reševanje. Naloga zaupnika je psihološka podpora posamezniku ali skupini zaradi psihosocialnih obremenitev. Program je zasnovan za pomoč gasilcem in reševalcem. Namenjen je pogovoru in razreševanju travm zaradi težkih intervencij. Na območju Gasilske zveze Cerknica sta usposobljena dva zaupnika: Vesna Turšič iz PGD Cerknica in **Luka Zalokar** iz Jamarskega društva Rakek. Predavanja so se udeležili člani PGD Ivanje selo, Rakek, Planina in Unec, ki je tudi organiziralo dogodek. ■

KAM PA TOKRAT NA POČITNICE?

IZLETI • POČITNICE • POTOVANJA

MLADINSKI SERVIS • LETALSKE VOZOVNICE • PREDPRODAJA VSTOPNIC

FIRST MINUTE

TUR SERVIS CERKNICA • CESTA 4. MAJA 50, CERKNICA • 01 70 50 560 • 051 30 76 80 • INFO@TUR-SERVIS.SI • WWW.TUR-SERVIS.SI

VSAK DAN OD 9.00 DO 17.00 SOBOTA OD 9.00 DO 12

PRODAJAMO
IN ZASTOPAMO

KOMPASS

Relax

FAERGA

KOSKAR

eventim

mojekarte.si

VOLJANI

GoOpti

CORIS

FLIXBUS

NOMAGG

Avtorica: **Maruša Mele Pavlin** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Zahrib

Zahrib vzame dih. Mir in neokrnjena narava s pogledom na divje krvavopeško skalovje. To se pne nad Iško, ki teče pod vasjo. Nekoč sta na njej ropotala tudi zahribska mlin in žaga.

Ko človek drugič zajame sapo, se že vpraša: »Kako so pa tukaj preživeli? Skoraj nič ravnine, nadmorska višina 811 metrov ni nikakršen obet za bogat pridelek, cesta se izpelje v divjino. Pripovedovanje **Viktorije Štritof** ponudi odgovor: s trdim delom, skromnostjo in odpovedovanjem, a tudi s srčnostjo in bistrostjo. Težji kot so bili časi, bolj je bilo v vasi živahno. Konec 19. stoletja je v petih hišah živel 40 ljudi, danes so naseljene tri: na domu naše sogovornice, to je pri Jurentnih, pri Brinovih, življenje pa se je nedavno vrnilo tudi na nekdanjo Cenetovo domačijo. Otrok med sedmimi prebivalci ni, punčka Viktorija Štritof pa je imela družbo štirih sorojencev in dveh sosedovih otrok. »Prej se je pri nas reklo pri T' Gurenjih. Jurentavi smo, odkar se je prizetil moj prastari dedek. S Krvave Peči je prišel sem,« razlaga.

In res. V Franciscejskem katastru iz prve polovice 19. stoletja beremo o štirih domačijah. Gurenji, pisali so se Tekavc, so živeli na takratni številki 4, Dulenjim Tekavcem je zibelka tekla na trojki, Lovrenc Bukovšek je imel hišno številko ena, na dvojki pa je zapisan Andrej Juvančič, Matjon. Ohranjeni so še starejši dokumenti, urbar, ki je nastal med letoma 1749 in 1753. Za gospode iz Turjaka so takrat na zemlji, ki jo je bilo vse skupaj dovolj za

Gozd za vasjo, ki se spogleduje z Dolenjsko, se strmo spušča k Iški.

pol kmetije, tlačanili Matija Tekavc, Miha Bukovec, Hanže Tekavc in Jernej Tekavc.

Brez dela ni jela

Zahrib je namreč ena tistih vasi iz gospostva Nadlišek, kamor so ljudi v želji ali zahtevi, da iz gozda naredijo čim več obdelovalne zemlje, po letu 1260, ko so to zemljo dobili v last, začeli naseljevati plemiči iz Turjaka. Danes bi bili skoraj na začetku. Živine v vasi ni več. Prej so jo imeli pri Jurentovih in Matijevih, še par, ki je koruzil pri Cenetovih, je redil kravico. »Pri nas smo imeli eno, dve kravi, kakšnega teleta in prašiče. Oče je imel voli, potlej ju je zamenjal za par konj,« se spominja Viktorija Štritof. Vprežna živina si je noge pretegnila tudi pozimi. Ne samo, ko so ji zapregli sani, če so sploh hoteli kam priti. »Oče in sosed sta vpregla vsak svoj par konj in vlekla plug, iz Raven so jima prišli pomagat pa z lopatami.« Sploh proti pomladi, pozimi je tako vleklo, da zaradi zametov ni imelo smisla iskati in plužiti poti. Takrat je s kakšnim krcljem, ki ga je povlekel kar po ledini, stezo naredil oče in otroci so lahko odpešali v šolo k Svetemu Vidu. Tam so bili prvi štirje

Mogočna Matijeva domačija ni nikomur več dom.

razredi, peti je bil v Begunjah in zadnji trije v Cerknici. Od Svetega Vida jih je v dolino vozil avtobus, eno leto pa kombi: »Peljali smo se kot telički, brez sedežev je bil.« Da je Viktorija Štritof bistra deklica, je ugotovila učiteljica pri Svetem Vidu in starše nagovorila, naj gre kar s šestimi leti v šolo. A doma ni bilo časa za knjigo, klicala je zemlja. »Oves smo imeli, krompir, zelje ... Ne spomnim se, da bi sejali kakšno drugo žito razen ovsa. Oče in mama sta se pogovarjala, da sta včasih sejala tudi proso in ajdo, kako je obrodilo, pa ne vem.« V ostrem podnebjju ni fižol nikoli dozorel. Pri Ruparjevih, kot so se Jurentovi pisali, so tako kislo zelje jedli brez njega. Ješprenj s kakšnim mesom je bil na vrsti ob nedeljah, sicer je bilo meso na mizi za praznike. Za veliko noč, božič in žeganje je zadišalo po rožičevi potoci. Jedli so torej, kar so z velikim trudom pridelali in zredili. »Zdaj ne vem, če bi. Vse moraš dati v pastirja. Srne pridejo.« Ravnine niso kosili, ampak zasejali in zasadili. Oče je zato na roke, drugače ni mogel, pokosil vse bregove. Šlo je počasi, tako da je za otavo največkrat zmanjkalo časa. Še z vodo so v Zahribu ravnali varčno. Iz izvira Pri koritu so jo domov pripeljali z bačami. Prali so pa kar tam. »Še nisem bila osem let stara, ko sem Pri koritu prala bratove plenice.«

Kaj bi brez klinec?

Ker so Jurentovi živeli le od kmetije, so morali poiskati še dodaten vir zaslužka. Prodal se je kakšen les. Najstarejši otrok – Viktorija in oče sta nabirala češarke in jih prodajala v oljarno v Cajnarški dolini. Tako kot številne družine na Vidovskem pa je tudi njihovo reševalo izdelovanje zobotrebcev. Ko jih je bilo dovolj, jih je mama odnesla k trgovki teti Julki pri Svetem Vidu in za izkupiček kupila živež. Teta Julka, kakor jo je mala Viktorija spoštljivo nazivala, je čez leta res postala njena teta, saj je Viktorijin mož njen nečak. Zima je bila tista, ki je ljudem ponudila dovolj časa za delanje klinec, kot so rekli zobotrebce. Le zakaj bi človek pri tem delu sameval? Mama gospe Viktorije je vse potrebno za izdelavo vzela kar s sabo k sosedovim, včasih se je tudi v Ravne odpravila. Tako so ljudje klepetali in delali. »Ate pa ni bil povasen'c, je rad bral. Tudi mi otroci smo radi brali,« se dramijo spomini. Pa bi bili očeta marsikje veseli, saj je igral harmoniko. »Stari ate je pa orglice igral.« Vnuki ga niso poznali. Tudi v Zahribu so vojna in povojna leta odnesla preveč življenj in pustila rane. A kot njihovi predniki so Zahribci stisnili zobe in tiščali naprej na skopi, a vendar na svoji zemlji. Včasih jo je preplavila tudi pesem. Viktorija Štritof je posluh podedovala po očetovi in materini družini. Tudi materin oče iz

Viktorija Štritof nas je sprejela v svoji rojstni hiši.

Štrukljeve vasi je bil harmonikar. Z jasnim glasom in žarom zapoje staro pesem, ki jo je naučila tašča, Malenska iz Cajnarjev. »Poslušaj, poslušaj, preljubi kristjan, kaj neki, kaj neki povedati imam. Od ene mlade deklice, ki danes umrla je. Že jutri bi morala v zakon stopit, veliko veselje vsem svatom storit. Pa prišla je pošta od Boga ...«

V Zahrib, skrit za Hribom, vzpetino, ki vas loči od Tavžljev, pridemo tako, da pri Svetem Vidu krenemo za Rudolfovo, jo mahujemo naprej v Ravne in se od tam po ozki cesti, nad katero bdi kapelica, odpeljemo v Zahrib. To so kraji garačev in grč. V vasi Rudolfovo je bil rojen duhovnik Andrej Makovec (1913–1989), ki je v popisu mlinov in žag na osrednjem Notranjskem ugotavljal: »Naši predniki so bili pridni in delavni ljudje.« Niso samo kmetovali. Piše, da so se radi oprijeli tudi različnih obrti. »Ohranimo tudi mi delavnost in podjetnost naših prednikov zavedajoč se pregovora, da brez dela ni jela, potem tudi nam ne bo zmanjkalo ne dela ne jela,« je zaključil sestavek v Notranjskih listih. Ob pripovedovanju Viktorije Štritof pa človek spozna, da je pretrdo delo marsikoga oropalo otroštva.

Nejasen spomin kapelico povezuje s prikazovanjem nekemu iz Matijeve družine.

Rokodelski zaklad sredi Cerknice

Društvo notranjskih kulturnikov Krpan Cerknica je sredi decembra lani svojo ponudbo obogatilo s prodajno trgovinico, kjer se trenutno predstavlja 20 rokodelcev, hkrati pa so na voljo tudi dela akademskih članov društva.

Krpanova trgovina unikatnih in rokodelskih del je nastala v želji po združevanju lokalnih umetnikov, ustvarjalcev, rokodelcev in približanju kupcem. Roko na srce, Cerknica je potrebovala in potrebuje tovrstno brbotajočo se ponudbo tako za občane kot turiste. »Galerijska trgovinica je super projekt in sem zelo vesela, da smo tudi lokalni rokodelci dobili priložnost, da svoje izdelke pokažemo širši publiki. Trgovinica pa je tudi čudovit prostor za povezovanje, izobraževanje, mreženje in sodelovanje vseh, ki si želimo, da se prepoznavnost ročnih del, starih veščin in običajev ohranja in predstavlja,« pove domačinka **Katja Debevc**, ki že nekaj let ustvarja pod imenom Coprnije.

Želja po tovrstni pisani in unikatni trgovinici je pri **Eriki Felicijan** tlela že nekaj let, pravzaprav od samega začetka združenja ARTish pred skoraj desetimi leti. V tem obdobju je ARTish v Sloveniji postal močna platforma, ki podpira številne ustvarjalce ter širi glas o slovenski ustvarjalnosti. Tudi na Notranjskem želijo dokazati, da je mogoče uspeti in preživeti s hobijem.

Krpanova prodajna galerija je po eni strani odlična lokacija za nakupe unikatnih, ročnih izdelkov, na drugi strani pa v trgovini stalno razstavljajo tako akademski umetniki kot tudi rokodelci iz širše slovenske regije. »Erikino povabilo k sodelovanju v Krpanovi trgovinici me je zelo razveselilo.

Kot relativno sveža priseljenka v Cerknico si nisem znala ravno predstavljati, kje bi lahko ponudila svoje izdelke,« pove **Marjeta Lužnik**, ki pod znamko Meri Lu Pot ustvarja uporabno keramiko. Všeč jih je navdihujoča energija trgovinice. Verjame, da bo sčasoma trgovinica postala prostor, kamor bo z veseljem zavil vsak, ki bo želel ljubljene osebi podariti darilce z dušo. Tudi domača ustvarjalka **Valerija Klemenc** s Čarovniško zanko ja navdušena nad prodajalno: »Končno imamo tudi v Cerknici prostor, kjer se lahko kupi ali samo ogleda dela ljubiteljskih in profesionalnih umetnikov.«

Ponosni smo, da je Galerija Krpan postala topel domek številnim unikatnim izdelkom – keramika, nakit, dodatki za dom, modni dodatki in unikatna oblačila ... Je pa ARTish prodajni kotic v Cerknici vedno bolj poln in pisan, kar veseli tudi **Lizo Vipotnik** iz Društva notranjskih kulturnikov Krpan. »Prepričani smo, da v Cerknici obstaja prostor za takšno idejo in da lahko s predstavitvijo lokalnih ustvarjalcev dejansko vplivamo tudi na turistično ponudbo Cerknice,« pravi Liza Vipotnik. Pri tem doda, da je sodelovanje z ARTish in lokalnimi rokodelci zagotovo prineslo razcvet v smislu ponudbe, tako da sedaj čakajo samo še na razcvet v smislu povpraševanja. Vse lepo vabijo na ogled od torka do petka od 13.00 do 17.00 ter ob sobotah od 10.00 do 14.00.

Učenje o akvarelu

✉ Silvana Lautar 📷 Valerija Gačnik

Članici Pa-lete **Valerija Gačnik** in **Silvana Lautar** sta se 16. januarja udeležili delavnice akvarela, ki jo je organiziral Art Ljubljana. Vodil jo je svetovno znani brazilski akvarelist **Eudes Correia**, ki živi v Lizboni. Predstavil in demonstriral je tri bistvene zadeve, ki so pomembne za dober akvarel: dobra risba, svetloba in sence ter kontrast. Udeleženci so z zanimanjem spremljali njegove nasvete in risanje. Komunikacija z umetnikom je potekala sproščeno. Eudes Correia je povedal, da se je veliko časa ukvarjal izključno z risbo, z akvarelom pa se profesionalno ukvarja zadnjih deset let. Risati je začel pri petih letih, a po njegovem so šele pri dvanajstih risbe postale take, da se je dalo razbrati kaj več. Nato so udeleženci dobili predlogo, enako kot mentor, in po njegovih napotkih sami začeli z delom. Med delom je predvajal brazilsko glasbo in sproščeno pel. Na končani risbi je demonstriral uporabo barv, ohranjanje belin, nanašanje slojev barv in izdal še druge skrivnosti akvarelne tehnike, ki so pripeljale do njegovega enkratnega izdelka. Učenje pod mentorstvom takega mojstra akvarela je bilo prav vsem udeležencem v veliko zadovoljstvo. ■

Sevski Potecini na Ptuju v eminentni družbi

✉ Robert Kužnik 📷 Matej Maček

15. februarja je na Ptuju 2.200 etnografskih pustnih mask iz desetih držav začelo povorko na odprtju 60. mednarodnega pustnega festivala – Kurentovanje 2020. Lep sončen dan je privabil, kot so zapisali organizatorji, okoli 15.000 obiskovalcev. Sevski Potecini so se predstavili v tradicionalni pustni maski, ki je nastala na podlagi ljudskega izročila, kot ga je v svojih slikah o pustnih šegah dokumentiral slikar Maksim Gaspari, rojen Selščan. Gre za povorko osmih mask; te svojo podobo zajemajo iz slovenske tradicije kurentov in drugih bajeslovnih bitij, ki odganjajo zimo in prinašajo pomlad. Imena likov so zajeta iz lokalne jezikovne kulturne dediščine, iz ledinskih in hišnih imen, s čimer ohranjajo spomin na ta skoraj izgubljena lokacijska poimenovanja. Kot so na koncu povedali Potecini, so doživeli nepozabno izkušnjo v eminentni družbi ostalih etnografskih pustnih mask. Da je bil dogodek za Potecine še enkratnejši, so poskrbeli tudi vaščani Selščka. V podporo domačim pustnim maskam so se na Ptuj pripeljali s posebnim avtobusom, kjer so uživali v izvirnosti, tradiciji in prav posebnem vzdušju festivala. Liki: Korel, Uršnik, Bogatin, Golobinar, Karbidar, Žabjak, Orač in Sejalka ter Godecin, Potehin in Zastavar so na koncu zaklicali vsi v en glas: »Ptuj 2021 naj že čaka na nas!« ■

Akvareli na ogled

✉ Nevena Savič 📷 Tomaž Čuček

V rakovški knjižnici ste si od 23. januarja do 21. februarja lahko ogledali likovno razstavo **Janeza Ovsca**. Po izobrazbi inženir strojništva z družino živi in likovno ustvarja v Logatcu. Najbliže mu je tehnika akvarela, a vseeno pri različnih mentorjih z veseljem izpopolnjuje tudi ostale likovne tehnike. Je predsednik Društva likovnikov Logatec, član Društva notranjskih kulturnikov Krpan Cerknica in član likovne sekcije Leon Koporc Kulturno-umetniškega društva Klinični center Ljubljana. Imel je že vrsto samostojnih razstav in sodeloval na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini. Odprtje razstave so s pesmijo popestrila dekleta Tria Odsev: **Snežna Obreza**, **Damijana Škrlj** in **Vlasta Ivančič**. Svoj prispevek h kulturnemu programu je dodala tudi Janezova žena **Anda**, ki je deklamirala Aškerčevo Balado o lepi Urški. Strokovno oceno razstave je podala likovna kritičarka **Anamarija Stibilj Šajn**. ■

Laufarji v klekljanih podobah

☞ Marija Hribar ☞ Ljubo Vukelič

V Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica smo si v mesecu februarju lahko ogledali gostujočo razstavo Mestnega muzeja Idrija – muzej za Idrijsko in Cerkljansko – z naslovom Laufarji v klekljanih podobah, ki jo je v knjižnico »pripeljalo« Pustno društvo Cerknica. Razstavo je na odprtju predstavila direktorica muzeja **Ivana Leskovec**. Ob 60-letnici Cerkljanske laufarije je ideja o klekljanih laufarjih dozorela, tako je 21 klekljaric ustvarilo 24 klekljanih podob naglavnih mask cerkljanskih laufarjev. V knjižnici je bilo na ogled 19 klekljanih likov s predstavivjo vsakega izmed njih. Vzorce za čipke sta izdelali učiteljica risanja **Maja Svetlik** in učiteljica klekljanja na Čipkarski šoli Idrija **Stana Frelih**. Zelo pomembna je bila tudi izbira tehnik in materialov; za izdelavo so uporabljali večinoma bombažni sukanec, volno različnih debelin in materiale, ki so jih uporabljali pri izdelavi laufarskih oblek. Za izdelavo vseh čipk so klekljarice porabile približno 2000 ur. Na odprtju razstave smo si lahko ogledali, kako pod spretnimi prsti klekljaric nastaja najpomembnejši lik v laufariji – pust, ki simbolizira zimo. ■

Teja Tegelj prejemnica Grand Prix

☞ Teja Tegelj ☞ osebni arhiv

Postojnčanka, profesorica likovne umetnosti in magistrica znanosti **Teja Tegelj**, živeča v Cerknici, je na Ptujju prejela Grand Prix mednarodne likovne nagrade ex-tempore, ki je bila že dvanajstič organizirana v okviru kurentovanja. Na že tradicionalno likovno nagrado najstarejšega slovenskega mesta se je letos prijavilo 132 umetnikov iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Nemčije, Italije in Romunije. Mednarodna žirija je na podlagi temeljitega ocenjevanja podelila več priznanj in nagrad, med katerimi je najvišjo, veliko odkupno nagrado Grand Prix Mestne občine Ptuj prejela Teja Tegelj s svojo sliko 100 vrstic spomina na rogatega. Ideja o izvedbi je zorela dalj časa in glavnina je bila opravljena skozi kontemplacijo. Najvznemirljivejše pa je to, da se je ključni del slike zgodil po naključju. Pri izdelovanju osnutkov je zaradi digitalne napake prišlo do rastrov, skozi katere je moč prepoznati živalski motiv. Ta napaka je tisto, kar sliko premakne iz zgolj mimetičnega upodabljanja in ji da drug pomen. Sicer se je Teja Tegelj v svojih umetniških projektih v preteklosti že ukvarjala z naključjem, ki jo je pripeljalo do zanimivih, nepričakovanih izidov. Nagrada ji pomeni korak dalje v izgrajevanju umetniške poti, je pa s to sliko premaknila tudi meje svoje cone, znotraj katere običajno ustvarja. ■

Počitniški tečaj izdelovanja mask

☞ Anita Leskovec ☞ Karmen Petrič

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica je tudi letos z Enoto Ivana Matičiča na Rakeku zimske počitnikarje od osmega do petnajstega leta povabila na popoldansko ustvarjalno druženje. Brezplačen tečaj izdelovanja mask sta pripravili in vodili mentorica **Karmen Petrič** in njena pomočnica **Sonja Vrhovnik** iz Kulturnega društva Rak Rakek. Od 15. do 18. ure so s pomočjo svinčnika, škarij, kartona, lepila in barv izdelovali razigrane pustne lepenke. V prireditvenem prostoru cerkniške knjižnice se je ustvarjalno vzdušje iskriilo v ponedeljek, 17. februarja. Nič drugače ni bilo v sredo, 19. februarja, na Rakeku. Letošnja zima je bila prav mila, skoraj je ni bilo treba odganjati, zato bodo pisani kolaži, ki so jih tečajniki odnesli domov, še dolgo v lep okras in veselje. Sodelovanje domačih organizacij in ustanov se je ponovno izkazalo kot najboljši način za doseg pravih rezultatov in zadovoljstvo vseh udeležencev. Veselimo se novih priložnosti, ko bo ustvarjalnost tkala nepozabne urice in prijateljstva. ■

Avtor: **Dejan Putrle** Fotografija: **arhiv CŠOD**

Spodbujanje učenja v naravi

Dom Rak v Rakovem Škocjanu se je kot predstavnik Centra šolskih in občolskih dejavnosti (CŠOD) jeseni leta 2017 pridružil partnerstvu v Erasmus+ projektu NANOL, katerega vodilni partner je Univerza v Gironi iz Katalonije.

Poleg katalonskih oz. španskih partnerjev v projektu sodelujejo še partnerji iz Velike Britanije, Francije in Finske. Polno ime projekta, ki se v angleščini glasi Nurturing Affinity to Nature-through Outdoor Learning in Special Places (NANOL), bi v slovenščino prevedli kot Negovanje naklonjenosti do narave prek učenja na prostem na posebnih krajih. Kot posebni kraji so v tem primeru mišljena zavarovana in podobna območja ohranjene narave.

Projekt je namenjen promociji poučevanja na prostem, v naravi, kar se seveda sklada z načinom dela in miselnostjo CŠOD. Radi poudarjamo, da je narava naša najboljša in najlepša učilnica. Eden glavnih ciljev projekta je spodbuditi okoliške šole k pogostejši uporabi te naše najboljše učilnice. Znano je, da se učitelji v šolah večinoma le redko poslužujejo pouka na prostem. Krivde ne gre pripisati le njim, saj jih pri tem omejuje tudi šolska zakonodaja.

CŠOD Rak je ponudil sodelovanje v projektu vsem okoliškim šolam. Odzvale so se Osnovna šola (OŠ) Notranjski odred Cerknica ter osnovni šoli Antona Globočnika in Miroslava Vilharja iz Postojne. Ponudili smo več različnih možnosti sodelovanja. Tako je bila za eno od šol izvedena strokovna ekskurzija za učitelje v Rakovem Škocjanu, na kateri so naši učitelji šolskim kolegom predstavili ta enkratni naravni biser ter možnosti, ki jih ponuja za poučevanje in učenje. Velikokrat se namreč zgodi, da svojo bližnjo okolico preslabo poznamo.

Učitelji vseh treh šol pa so se odločili za sodelovanje pri pripravi učnih poti, ki jih lahko obiščemo s pomočjo pametnih telefonov ali tablic. V CŠOD Rak smo organizirali seminar, na katerem so se učitelji opremili z znanjem in se seznanili s potrebami glede priprave materialov za tovrstne učne poti.

V nadaljevanju so se lotili samostojnega dela. V okolici Cerknice, Postojne in tudi širše je nastalo kar dvajset različnih učnih poti, ki pokrivajo področja narave, kulturne dediščine, zgodovine, geografije, rekreacije, slovenskega jezika, tujih jezikov ter matematike. Vse učne poti so javno dostopne in brezplačne prek programske aplikacije za pametne telefone: CŠOD Misija. Gre za mobilni vodič za samostojno učenje na prostem, ki smo ga razvili v CŠOD ravno z namenom, da lahko vanj vključujemo lastne učne poti, ki jih s pridom izkoriščamo v rednih programih šole v naravi, in učne poti naših šolskih kolegov.

Seveda smo kot javni zavod, katerega glavno poslanstvo je ravno podajanje znanja otrokom o naravi, programsko aplikacijo namenoma razvili za brezplačno uporabo. Tako lahko vse povabimo, da se preizkusite tudi v izzivih, ki so jih za vas pripravili različni učitelji.

Hvala za izdelke!

Naš tretji ustvarjalni natečaj LIFE Stržen »Če bi bil žival« je zaključen in to res plodno. Otroci, stari od štiri do osemnajst let, njihovi starši, učitelji, vzgojitelji in mentorji so nam poslali goro čudovitih risb, izvernih fotografij in besedil o živalih, ki otroke navdušujejo. Strokovna komisija ima polne roke dela in težko nalogo – ne le zato, ker je izdelkov veliko, ampak predvsem zato, ker so prav vsi nekaj posebnega.

Nagrajenci natečaja bodo znani 3. aprila, takoj zatem pa bodo vsi izdelki objavljeni na spletni strani <https://life.notranjski-park.si>. Nagrajene mojstrovine bomo razstavili tudi v času Dnevov Notranjskega parka. Nagrade (tablični računalnik, najem kanujev na Cerknikiškem jezeru in vstopnice za pustolovski park v Postojni) bomo s svečano slovesnostjo podelili na finalu Dnevov parka v nedeljo, 24. maja. ■

Notranjski regijski park © Eva Kobe

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Milan Gornik

Milan Gornik je svoje življenje zapisal športu – tako tekmovalnemu kot rekreativnemu. Svojo športno pot je začel kot kolektivni športnik. Še kot pionir je treniral v Nogometnem klubu Cerknica; njegov trener je bil Franc Čebihin.

Nogomet je treniral do svojega 34. leta, potem pa pridobil licenco za nogometnega trenerja ter na ta način deloval v Nogometnem klubu Cerknica. Njegova največja ljubezen od srednješolskih let dalje je tek na smučeh. Ko snega ni, seveda tudi tek brez smuči, v zadnjem času pa še pohodništvo in športno plezanje.

Kako bi se opisali? Kot nogometaš? Tekač? Kaj drugega?

Predvsem kot športnik. Sem pristaš športnega načina življenja. Lahko živim brez avta, brez denarja, a brez športa ne bi mogel. Včasih sem bil bolj navdušen nad kolektivnimi športi, saj sem kot dvanajstletnik začel trenirati nogomet v Nogometnem klubu Cerknica. Ko sem prišel na gozdarsko šolo, sem se navdušil nad smučarskim tekom. Od takrat, recimo od 17. leta dalje, pa imam največje veselje do smučarskega teka. Udeležujemo se največjih maratonov sveta, kar me zelo veseli in mislim, da me bo, dokler bom lahko tekkel. V zadnjem času sta me pritegnila še pohodništvo in športno plezanje – predvsem za slednje mi je žal, da ni v bližini Cerknice kake plezalne stene, saj je to res lep šport, pri katerem je človek v stiku z naravo, hkrati pa dela celo telo.

Na katerega od svojih športnih dosežkov ste najponosnejši?

Jih je kar več ... Recimo dosežek na Ljubljanskem maratonu: za vse, ki pravijo, da se ne da: pri petinpetdesetih letih sem se odločil, da bom maraton pretekel pod tremi urami in sem ga – s časom dve uri, 58 minut in 42 sekund. V smučarskem teku pa sem trikrat (zdaj že skoraj štirikrat) prejel naziv Worldloppet master, kar pomeni, da sem v sklopu organizacije za smučarski tek Worldloppet pretekel deset največjih maratonov po svetu. Vsaj eden od teh mora biti izven Evrope. Dolžina teh tekov je sicer od 42 do 90 kilometrov. Marcialongo v Italiji, ki je tudi vključena v Worldloppet, sem odtekel mislim da desetkrat.

Torej vas pozimi težko najdemo doma?

Ja, res je. Letos sem se recimo udeležil olimpijskih iger za veterane v Avstriji, ki so vsake štiri leta, marca pa je na sporedu še svetovno prvenstvo za veterane v Italiji.

Med letom pa radi hodite tudi na nogometne tekme – tudi v tujino?

Udeležujem se tekom slovenske nogometne reprezentance tako doma kot v tujini. Je ni tekme, da je ne bi videl. Na vsako tekmo pa nesem tudi cerkniško zastavo (slovensko zastavo z napisom »Cerknica«), tako da smo bili prisotni že marsikje.

Znani ste tudi kot organizator športnih dogodkov: delujete v Telesno-kulturnem društvu (TKD) Sovica, organizirate tek na Slivnico, Čebihinov memorial ...

TKD Sovica smo ustanovili leta 1980. Glavni pobudnik je bil Franc Kranjc. Letos praznujemo okroglo obletnico. Sta pa v društvu sedaj bolj aktivna sinova, jaz bolj pomagam. Čebihinov memorial smo organizirali v spomin na nogometnega trenerja Franca Čebihina, ki je kot nogometni trener dajal velik poudarek na delu z mladimi. Pri tradicionalnem prvomajskem teku na Slivnico pa se je vse skupaj začelo s skupino tekaških navdušencev, med katerimi sem bil tudi sam. Udeleževali smo se tekov po drugih krajih, pogrešali pa smo tekaško prireditev pri nas, zato smo se odločili, da jo zorganiziramo kar sami. Na občini sem predstavil idejo, se dogovoril za nakup dvanajstih medalj in organizacija se je začela. Prvega teka leta 2000 se je udeležilo enajst tekačev, tako da so medalje prejeli vsi; tisto, ki je ostala, pa so podelili kar enemu izmed spremljevalcev. Ker se je tek odvijal vsako leto, je sčasoma zaživel in se prelevil v kraljevsko disciplino Notranjskega tekaškega pokala, ki jo vsakoletno obiše okrog 200 tekačev.

ŠPORTNI SEMAFOR

KOŠARKA

KK Cerknica, 3. slovenska košarkarska liga zahod
14 tekem, 4 zmage, 10 porazov, 6. mesto

1. 2. 2020 – Ajdovščina : **Cerknica** – 84 : **87**
8. 2. 2020 – Cerknica : **Pivka Perutninarstvo** – 66 : **70**

NAMIZNI TENIS

PPK Rakek, člani, 2. liga

11 tekem, 7 zmag, 4 porazi, 5. mesto

1. 2. 2020 – **PPK Rakek** : NTK Logatec – **5** : 3
1. 2. 2020 – **PPK Rakek** : NTK Vesna – **5** : 3
15. 2. 2020 – NTK Kema II : **PPK Rakek** – 4 : **5**
15. 2. 2020 – **NTK Sobota I** : PPK Rakek – **5** : 2

KEGLJANJE

KK Brest Cerknica, članice, 1. A-liga

13 tekem, 4 zmage, 2 remija, 7 porazov, 7. mesto

8. 2. 2020 – **Miklavž** : Brest I – **6** : 2
15. 2. 2020 – Brest I : **Calcit I** – 2,5 : **5,5**

KK Brest Cerknica, člani, 1. B-liga

14 tekem, 10 zmag, 1 remi, 3 porazi, 3. mesto

8. 2. 2020 – Hidro : **Brest** – 1 : **7**
15. 2. 2020 – **Brest** : Kočevje – **8** : 0

KK Brest Cerknica II, članice, 2. liga zahod

8 tekem, 2 zmagi, 6 porazov, 5. mesto

7. 2. 2020 – **Brest II** : Kočevje – **5** : 3

NAVIJAJMO ZA NAŠE!

KOŠARKA

Športna dvorana Cerknica

14. marec

KK Cerknica : KK Ajdovščina

21. marec

KK Cerknica : KK Plama Pur Ilirska Bistrica

28. marec

KK Cerknica : Hidria

KEGLJANJE

Kegljišče v Cerknici

20. marec

ob 17.30 – Brest Cerknica II (ž) : Calcit II

21. marec

ob 18.00 – Brest Cerknica (m) : Konstruktor II

NAMIZNI TENIS

Športna dvorana na Rakeku

28. marec

ob 10.00 – PPK Rakek : NTK Melamin

Športna zveza Cerknica in Občina Cerknica vabita na prireditev

ŠPORTNICA IN ŠPORTNIK Občine Cerknica leta 2019,

ki bo v **sredo, 18. marca 2020, ob 19. uri**
v Kulturnem domu Cerknica.

OBČINA
CERKNICA

Marko Rupar,
župan

Milan Gornik,
predsednik Športne zveze Cerknica

Živa narava

V okviru projekta Živa narava, katerega vodilni partner je Zavod Symbiosis in traja od 1. januarja 2020 do 30. septembra 2021, bomo na območju Lokalne akcijske skupine (LAS) Notranjska izvedli celovito kampanjo ozaveščanja, s katero bomo okrepli zavedanje vseh generacij o pomenu ohranjene narave.

Projekt financira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja. S ključnimi aktivnostmi, kot sta informiranje in ozaveščanje, si bomo partnerji znotraj projekta (Zavod Symbiosis, Zavod Jezerski hram, Društvo dolomitne lutke, Turistično-gostinski center Jezerski hram, d. o. o.) prizadevali za zaustavitev upadanja biotske raznovrstnosti, saj beležimo slabšanje ohranitvenega stanja habitatov in zmanjševanje populacij rastlin in živali.

Ugotavljamo, da je sodobna družba vse bolj odtujena od narave! Se kdaj vprašate, koliko časa preživite v naravi, kaj dejansko naredite za njeno ohranjanje, koliko časa otroci preživijo na svežem zraku, ali razumete, kaj pomeni biotska raznovrstnost? Ali

ohranjanje narave pomeni prizadevanja za naravo brez smeti ali je mogoče razumevanje ohranjanja narave vendarle nekoliko širše; denimo, koliko različnih vrst rož lahko na travnikih opazujem spomladi?

Če želimo, da bodo ljudje razumeli prizadevanja za ohranjanje narave in bodo pripravljeni spremeniti vedenje, morajo naravo doživeti, jo opazovati in razumeti. Številne tuje študije kažejo, da ima igra v naravi pozitivne vplive na družbeno, čustveno, intelektualno in fizično dobrobit otrok. Prav tako možnost igre v naravi pomembno prispeva k oblikovanju okoljskih vrednot in naravovarstvenega vedenja.

V projektu Živa narava bomo izvedli celovito kampanjo ozaveščanja, s katero bomo spodbujali vse generacije k ohranjanju narave. V okviru projekta bomo v letu 2020 raziskovali odnos ljudi do narave in v ta namen izvedli javnomnenjsko raziskavo o naravi med prebivalci LAS Notranjska ter opravili intervjuje s starejšimi prebivalci. Da bi prepoznali spremembe v naravi, bomo zbirali stare slike pokrajine in jih primerjali s stanjem narave danes. Ker so dvoživke pomemben pokazatelj stanja v okolju, bomo v sklopu projekta v štirih terenskih vikendih naredili celovit popis dvoživk na območju občin Cerknica, Loška dolina in Bloke. Raziskovanju dvoživk se bodo lahko priključili prostovoljci iz lokalnega okolja.

Z ozaveščanjem bomo nadaljevali tudi v letu 2021. V sklopu kampanje bomo podnaslovili in na treh lokacijah predvajali film z naslovom Project Wild Thing, ki skozi zanimivo zgodbo prikazuje, kako pomembno je, da imajo otroci možnost preživljanja prostega časa v naravi. Člani

projektne skupine bomo organizirali serijo predavanj o različnih tematikah s področja varstva narave.

V prihodnjem letu bomo izvedli tudi tri izlete za odrasle s poudarkom na spoznavanju vrst in njihovih življenjskih okolij. Poleg tega bomo pripravili še šest tras za izlete na območju LAS, ki bodo na privlačen način predstavljene na projektni spletni strani.

Zasnovali bomo deset iger za otroke ter v vsaki projektni občini za otroke in njihove skrbnike organizirali dogodek v naravi. Igre bomo predstavili na spletu in jih popestrili s kratkimi video posnetki postopkov izvedbe. Na ta način nameravamo družine spodbujati k druženju v naravi. Naše geslo je: Bodite aktivni v naravi za naravo! Lepo vabljeni, da se nam pridružite na omenjenih aktivnostih.

SKAVTI ZBIRAMO PAPIR

KJE: Zabojniki pred župniščem v Cerknici

KDAJ: od 1. do 31. 3. 2020

Z zbranim denarjem bomo zmanjšali stroške prijavnine na skupni tabor slovenskih skavtskih čet.

Skavti

Avtorica: **Irena Svet** Fotografija: **arhiv ZD Cerknica**

Svetovni dan zdravja

Bliža se koledarska pomlad, na kar nas počasi že opominjajo vse daljši dnevi, višje zunanje temperature, ptičje petje, občasni prijetni sončni dnevi, ki nas kar vabijo v naravo ter nam skušajo pomagati pri prebujanju telesa iz »zimskega spanja«.

Ta prehod je lahko odlična priložnost za krepitev in vzdrževanje zdravja z majhnimi spremembami življenjskega ritma (več gibanja, uravnotežena prehrana z rednimi obroki, različne oblike sproščanja), česar ste si mogoče že želeli, a niste našli primernega časa ali motivacije.

Trenutno vam v Zdravstvenem domu (ZD) Cerknica ponujamo širok spekter različnih aktivnosti, ki so lahko opora ali spodbuda pri doseganju ciljev. Ob svetovnem dnevu zdravja, ki ga bomo obeležili v torek, 7. aprila, od 11.00 dalje, bomo organizirali različne zdravstvenovzgojne stojnice, na katerih se vam bomo predstavili s pestrim naborom preventivnih delavnic, ki jih izvajamo skozi celo leto v ZD Cerknica, ZD Stari trg in ZD Nova vas. Obiskovalcem bomo ponudili brezplačne meritve krvnega sladkorja in krvnega tlaka ter jih seznanili s programom zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesju.

V marcu pa vam ponujamo naslednje brezplačne delavnice:

Ponedeljek, 9. marec

Spoprijemanje s stresom

🕒 9.00

📍 in 🏠 ZD Cerknica

Sreda, 11. marec

Ali sem fit?

🕒 13.00

📍 in 🏠 ZD Cerknica

Četrtek, 12. marec

Življenjski slog

🕒 10.00

📍 in 🏠 ZD Cerknica

Četrtek, 19. marec

Opuščam kajenje

🕒 10.00

📍 in 🏠 ZD Cerknica

Torek, 7. april

Občinski test hoje na 2 km

🕒 13.00

📍 in 🏠 ZD Cerknica

Zobozdravstvena preventiva bo predstavila nasvete in pripomočke za izvajanje ustne in zobne higiene pri vseh starostnih skupinah. Obiskovalci bodo prejeli tudi uporabna darila.

Da pa naše brbončice ne bodo preveč zapostavljene, bomo pripravili tri okusne sadno-zeleńjavne napitke (smoothije) ter na ta način razbili stereotip, da zdrava hrana ni okusna.

Poleg zdravstvenovzgojnega svetovanja bo potekal še občinski preizkus hoje na dva kilometra, ki je enostaven, natančen, varen in ponovljiv test. Po zaključeni hoji bomo izmerili indeks vaše telesne zmogljivosti. Na podlagi rezultatov vam bomo svetovali o ustreznih telesnih dejavnostih in vam priporočili zdravju prijazno športno vadbo. Test je primeren za vse od 20. do 65. leta starosti.

Občina CERKNICA

ZAVOD Sopotniki
zavod za medgeneracijsko solidarnost

Sopotniki
zavod za medgeneracijsko solidarnost

Zavod Sopotniki izvaja brezplačne prevoze za starejše nad 65 let.

Vabljeni, da nas za prevoz pokličete teden dni vnaprej (ali nekaj dni vnaprej), na **041 703 060**,

od ponedeljka do petka, od 7:30 do 15:30
in se z nami dogovorite vse potrebno.

Letno poročilo o pitni vodi

Javno podjetje (JP) Komunala Cerknica, d. o. o., izvaja gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo v občini Cerknica, kjer upravlja z osmimi vodovodnimi sistemi. Vodni viri za občino Cerknica in za širše območje so kraški vodonosniki, ki so zelo ranljivi viri pitne vode.

V okviru notranjega nadzora je bilo v letu 2019 skupaj izvedenih 193 mikrobioloških preiskav (od tega 142 na omrežju, 20 med pripravo ter 31 na viru pitne vode), v okviru katerih se ugotavlja prisotnost *Escherichie coli* (*E. coli*), koliformnih bakterij in števila kolonij pri 22 °C in 37 °C. Na 68 vzorcih se je analiziralo še parameter *Clostridium perfringens*, na 21 vzorcih pa enterokoke. Enkrat se je preverjalo prisotnost parazitov.

Osnovne kemijske preiskave so bile na omrežju opravljene na 60 vzorcih. Poleg tega se je pri 20 vzorcih ugotavljalo tudi prisotnost stranskih produktov dezinfekcije. Pet vzorcev je bilo odvzetih za preverjanje prisotnosti trihalometanov, ki so stranski produkt dezinfekcije s plinskim klorom oziroma natrijevim hipokloritom, ter petnajst vzorcev za klorite, klorate in kloride, ki so stranski produkt dezinfekcije s klor dioksidom. Odvzetih je bilo tudi šest vzorcev za aluminij, ki se pri obdelavi vode uporablja kot koagulant. Enkrat se je preverjalo prisotnost benzena.

vzrok neustrezno odjemno mesto. Na vodovodnem sistemu Begunje sta bila neskladna dva vzorca, za enega od njiju je bil vzrok interno omrežje. Na vodovodnem sistemu Cajnarje je bil neskladen en vzorec, prav tako en na vodovodnem sistemu Osredek–Sv. Vid, kjer je bil vzrok interno omrežje. En vzorec je bil neustrezen tudi na sistemu Podslivnica.

Vzorčenje v sklopu nadzora:

Vodovodni sistem	Oskrbovana naselja	Notranji nadzor		Državni monitoring	
		Število vzorcev	Skladnih	Število vzorcev	Skladnih
Begunje	Begunje, Bezuljak, Dobec, Kožljek in Selšček	25	23	5	5
Bloška planota	Bločice in Bloška Polica	8	8		
Cajnarje	Bečaje, Cajnarje, Hribljane, Hruškarje, Kremenca, Krušče, Milava, Pirmane, Reparje, Slugovo in Štrukljeva vas	17	16	2	2
Cerknica–Rakek	Cerknica, Dolenja vas, Dolenje Jezero, Gorenje Jezero, Goričice, Grahovo, Ivanje selo, Laze, Lipsenj, Martinjak, Otok, Podskrajnik, Rakek, Slivice, Unec, Zelše in Žerovnica	50	47	9	8
Osredek–Sv. Vid	Osredek, Čohovo, Jeršiče, Lešnjake, Ravne, Rudolfovo, Sveti Vid, Tavžlje, Zahrib, Zala	20	19	2	2
Pikovnik	Beč, Dolenje Otave, Gorenje Otave, Kržišče, Pikovnik, Stražišče in Župeno	8	8	2	2
Podslivnica	Mahneti, Topol, Podslivnica, Otonica, Brezje in Ponikve	10	9	2	2
Rakov Škocjan	Objekt ČŠOD	4	3	2	2

V letu 2019 je bilo od 142 vzorcev, odvzetih v okviru notranjega nadzora na omrežju, devet vzorcev neskladnih s Pravilnikom o pitni vodi, osem na segmentu mikrobioloških parametrov in eden na segmentu kemijskih preiskav. Na vodovodnem sistemu Cerknica so bili neskladni trije vzorci in eden v okviru državnega monitoringa. V treh primerih je bil

Prav tako je bil zaradi povečane motnosti en vzorec ocenjen kot neskladen na sistemu Rakov Škocjan. Ostali vzorci v sklopu državnega monitoringa so bili skladni s predpisi.

V vseh primerih so bili glede na vzrok neskladnosti izvedeni ustrezno obveščanje uporabnikov, potrebni sanacijski ukrepi in ponovno vzorčenje, ki so dokazali ustreznost vzorčene vode.

Avtor: **Lucjan Batista**

O toplotnih črpalkah

Uporaba toplotne črpalke je najprimernejša pri energetsko varčnih objektih (dobro izoliranih hišah) in nizkotemperaturnih sistemih ogrevanja (talno, stensko gretje). Vseeno pa lahko s toplotno črpalko ogrevamo tudi energetsko potratnejšo stavbo, vendar mora biti pravilno dimenzionirana v skladu s toplotnimi karakteristikami hiše in ogrevalnega sistema.

Ob tem pa ne smemo prezreti še nekaj dejstev, ki se pojavljajo v takšnih situacijah. Ko pri neizolirani ali minimalno izolirani hiši kotel na polena ali Elko zamenjamo s toplotno črpalko (običajno še polovične zmogljivosti, kot je bil kotel), se ta zamenjava pre pogosto izkaže kot neustrezna. Poglejmo zakaj.

Letno grelno število

Najpogosteje se na našem tržišču vgrajujejo toplotne črpalke zrak/voda (nizka cena, enostavna in hitra montaža), vendar so te toplotne črpalke, gledano energetsko, glede grelnega števila najslabše v primerjavi z ostalimi izvedbami (zemlja/voda, voda/voda).

Grelna število – GŠ (COP) pove, koliko toplotne energije dobimo pri porabi 1 kWh električne energije, ki služi za pogon črpalke. GŠ (COP) = 4 pomeni 4 kWh toplotne energije. 3 kWh pridobimo iz okolice – medija (zrak, voda, zemlja). Po veljavnem standardu (EN 14511) se za toplotno črpalko zrak/voda ta podatek navaja pri 2 °C zunanje zraka in 35 °C vode (talno ogrevanje). Več ponudnikov toplotnih črpalk pa navaja podatke pri zunanji temperaturi zraka 7 °C, kar predpisi sicer dovoljujejo, je pa grelna število višje, kar je na prvi pogled kupcu bolj všeč. Kakšen pa je vpliv na ogrevanje pri zunanji temperaturi zraka -10 °C, -13 °C, če imamo še radiatorsko ogrevanje, pri katerem je potrebna temperatura ogrevalne vode od 60 do 70 °C? Odgovor je: bistveno slabši, saj z večanjem razlike temperature, pri kateri toploto jemljemo (zrak), in temperature, kjer toploto oddajamo (ogrevalni medij), GŠ pada. Takrat je GŠ večinoma pod 2.

Realno merilo učinkovitosti pa je SPF (letno grelna število), ki pokaže realno sliko o učinkovitosti toplotne črpalke skozi daljše obdobje. Učinkoviti sistemi ogrevanja s toplotnimi črpalkami naj bi imeli SPF vsaj od 2,3 do 2,8.

Izračun prepustite strokovnjaku

S padanjem zunanje temperature toplotni črpalki pada tudi moč. Črpalka, ki nam daje pri 2 °C zunanje temperature moč npr. 10 kW, nam pri -13 °C zunanje temperature in 60 °C ogrevalne vode daje samo še 7,5 kW. Najnižje zunanje temperature pomenijo največjo potrebo po toploti. Hkrati se nam na zunanji enoti (uparjalniku) nabere led in toplotna črpalka se začne odtaljevati, za kar porablja proizvedeno toploto. Takrat, čeprav je zunaj najhladneje, nekaj časa ne greje. Nepravilno dimenzionirana toplotna črpalka ne more zadostiti potrebam po toploti.

Še posebej tedaj, ko je toplotna črpalka edini vir ogrevanja, je dobro vedeti, ali ima morda dodaten elektro grelnik oziroma ali je možna vgradnja. Ta v mejnih razmerah pripomore k zadostnem ogrevanju. V določenih situacijah je priporočljiva tudi vgradnja hranilnika toplote.

Res pa je, da imajo nekateri proizvajalci na tržišču že proizvode, kjer moč črpalke do -15 °C zunanje temperature praktično ne pada oziroma le minimalno. Nekatere sodobne toplotne črpalke že dosegajo temperaturo ogrevanja do 65 °C, a so na slovenskem tržišču še v manjšini.

V praksi največkrat določitev moči toplotne črpalke opravijo monterji ali prodajalci, vendar je za izračun toplotnih izgub objekta in določitev potrebne moči ogrevalne naprave najustreznejše, da ju opravi strokovnjak, projektant. Treba je poudariti, da nam priročni programi, ki jih dobimo na internetu, lahko služijo samo za orientacijo pri izračunu potrebne moči toplotne črpalke.

Lesene konstrukcije
3D izris načrta
CNC razrez lesa

MGing

Nadstreški
Lesene terase in fasade
Krovstvo, kleparstvo in tesarstvo

Ravne in zelene strehe
Hidroizolacije

041 900 797
info@mging.si
www.mging.si

My Green
roof

MGing d.o.o.
podružnica Notranjska

Avtor: Dušan Gogala Vir: stareslike.cerknica.org

Grahovo 1962/63 – 6. razred

Sonja se spominja, da je bila ta fotografija posneta, ko je hodila v peti ali šesti razred osnovne šole v Grahovem. Morda vreme ni omogočalo, da bi se fotografirali zunaj, zato so se učenci in učitelj fotografirali v učilnici.

Imenovanje gre od leve proti desni.

Prva vrsta: Katja Prhne, Marija Telič, Nada Levar, Stanka Baraga in Vera Doles.

Druga vrsta: Sonja Rutar, Danica Rožanc in Slavica Intihar.

Spredaj: Milena Mišič in Marija Vesel.

V sredini: Stane Mavko (vidi se le malo njegovega levega lica), Peter Klučar, Franci Funda in Zdenka Mihelčič.

Zadaj pa so: Jože Urbas, Ivan Žnidaršič, Vojko Debevc in Miran Zigmund.

Vir: Sonja Čik, kraj: Grahovo, datum: 1963, avtor: neznan, zbirka: Emil Čik.

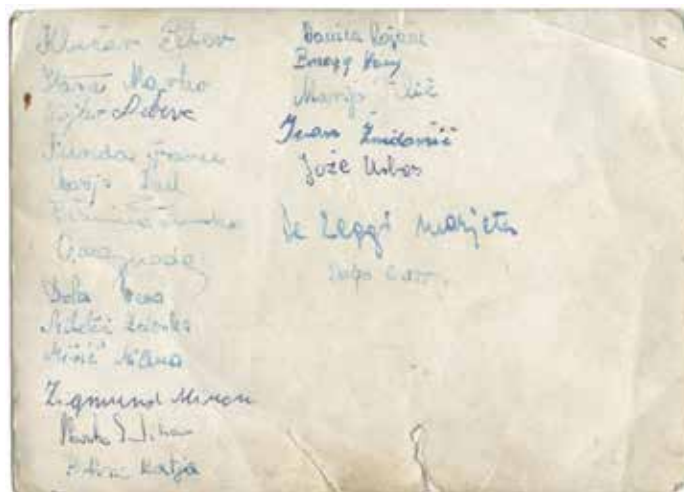
Povsem zadaj stoji učitelj Marjan Tomšič, ki se je rodil na Štajerskem. Osnovno šolo je obiskoval v Račah in Slivnici, gimnazijo pa v Mariboru. Od leta 1958 do leta 1961 je študiral slavistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Nato je iz protesta proti krivični odstranitvi svojega profesorja Antona Slodnjaka izstopil iz Zveze komunistov, prekinil študij in poiskal priložnostne zaposlitve. Leta 1961 se je zaposlil kot učitelj slovenščine na osnovni šoli Grahovo pri Cerknici. Po treh letih se je vrnil v Ljubljano, vendar kot politično sumljiv ni dobil zaposlitve.

Tomšič je bil tudi navdušen jamar in član Jamarske zveze, do leta 1966 je bil tajnik mednarodnega speleološkega kongresa. Tomšičevo delo zajema širok nabor tematik, žanrov in smeri: znanstveno in psiho fantastiko, satiro, humoreske, komedije, groteske, erotične in ljubezenske zgodbe, mistiko, pravljice, modrostne/filozofske zgodbe, socialno politično prozo, svet otroške domišljije in drugo.

Na steni učilnice visi slika mostišča. Morda ni naključno, saj je v Grahovem od leta 1948 do 1957 živel avtor Bobrov Janez Jalen.

Slika mostišča

Zadnja stran fotografije je polna avtogramov.

Notranjski regijski park zaveznik kmetov

Cerkniško jezero z okolico je v velikem delu tudi kmetijsko območje. Domači kmetje so s svojo zemljo stoletja gospodarili v sožitju z naravo. Danes jim kmetovanje na zavarovanem območju prinaša upravičenost do kmetijsko-okoljskih subvencij, med drugim izplačila za pozno košnjo.

Ukrep je namenjen zaščiti ptic vlažnih travnikov; na Cerkniškem jezeru je to kosec, ki gnezdi šele konec maja, zato bi košnja pred mesecem avgustom mladiče, ki se zadržujejo v visoki travi, pomorila.

Kljub temu pa se notranjski kmetje počutijo deprivilegirane. Zakaj? Ker imajo občutek, da slovenska kmetijska politika favorizira velike kmete, ki zemljo obdelujejo na ravninskih predelih. Kmetje s hribovskih območij, kjer je kmetijstvo zaradi naravnih danosti omejeno predvsem na travinje, pa so zapostavljeni. Cerkniški kmetje dobijo na hektar pozno košenega travnika nekaj čez 200 evrov, na drugih območjih pa za popolnoma enako površino kmetje dobijo 100 evrov več. Enako je pri neposrednih izplačilih – za hektar njive so kmetje v prejšnji finančni perspektivi prejeli več kot 330 evrov, notranjski kmetje pa okrog 100 evrov.

V NRP, ki vseskozi deluje kot zaveznik notranjskih kmetov, menimo, da bi takšno ureditev lahko popravila načrtovana reforma evropske kmetijske politike po letu 2020. Park bo kmetom, po svojih močeh, pri tem skušal pomagati, kot pravi strokovni vodja parka **Tomaž Jančar**: »Notranjski park je kot prvi korak skupaj s Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije

© Ljubo Vukelič

in Ministrstvom za kmetijstvo RS zastavil skupen projekt, v okviru katerega bo skušal doseči, da bodo za kmete na Cerkniškem jezeru in v hribeh nad njim veljala enaka pravila kot za ostale kmete.«

Za ohranjanje narave v našem parku so kmetje, ki ekstenzivno gospodarijo s travinjem, izjemno pomembni. Če bi višina neposrednih plačil za notranjske kmete dosegla 200 evrov, bi to zanje veliko pomenilo, obenem pa bi se zato po čudoviti Menišiji zaraščalo manj travnikov.

Razpis za aktivnosti ob tematskih vikendih 2020

© arhiv NRP

Konec aprila Notranjski regijski park znova začne s tematskimi vikendi; zanimivimi in raznolikimi aktivnostmi, ki jih vse do konca septembra vsako soboto in nedeljo za obiskovalce organizira ob Cerkniškem jezeru. To pomeni 24 vikendov in 48 aktivnosti. Če bi želeli tudi vi organizirati katero od njih, nam sporočite. Izmed predlogov bo park izbral najboljše in jih uvrstil med redno ponudbo svojih pisanih vikendov.

Pogoji:

- organizator aktivnosti (društvo, podjetje, s. p. ...) mora imeti dejavnost registrirano, za opravljeno aktivnost pa mora imeti možnost izdaje e-računa;
- izvajalec aktivnosti naj (poleg svojih podatkov in kontaktne osebe) posreduje opis aktivnosti in trajanje;
- NRP bo za vodenje na izbranih aktivnostih vodnikom oz. izvajalcem plačal po 75 evrov (brez DDV);
- vodenje bo za udeležence brezplačno (v času trajanja projekta, do konca avgusta leta 2022, je financirano iz projekta LIFE Stržen), plačljive pa bodo morebitne dodatne storitve (na primer vožnja z lojtrnikom, izposoja koles/kanujev, malica, stroški materiala ipd.).

Za več informacij pokličite na telefonsko številko 01 709 36 36 ali pišite na tic@notranjski-park.si, kamor pošljite tudi svoje predloge. Rok za oddajo: 20. marec. ■

Avtor križanke: **Vladimir Milovanović** (Najeto pero)

Nagradna križanka

Geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na elektronski naslov urednistvo@slivniskipogledi.si, ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **24. marca**.

Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke – **Kozmetični salon Andifit Svarog iz Cerknice**.

- 1. nagrada:** terapijska masaža hrbta (30 minut);
- 2. nagrada:** savna za dve osebi (2 uri);
- 3. nagrada:** »gelish« lakiranje rok.

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku aprila.

Nagrajenci februarske številke so:

- 1. nagrada:** mesečna karta za fitnes – **Matevž Zakrajšek**, Hribarjeva 6, 1380 Cerknica;
- 2. nagrada:** majica – **Maja Mladenović**, Ljubljanska cesta 27, 1381 Rakek;
- 3. nagrada:** brisača – **Petra Ilijevski**, Partizanska 18 a, 1381 Rakek.

Nagrajenci lahko nagrade prevzamejo v **Fitnessu Panter v Grahovem** po predhodnem dogovoru na telefonski številki 031 852 643.

					Glasiło Obćine Cerknica	PRIHODV GOSTE	ISTRSKO BELOVINO	UDAREC Z NOGO	URŠKA CENTA	ZLI DUH, ZLODEJ	STIL	NERODNEŽ, NERODA	SLABO-KRVNEŽ	JUNAK MAHABHARATE
					VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC									
					GLAVNO MESTO KATALONIJE									
					SL. JEZIK (GAŠPER)				HOTELOB CESTI					
					REKA NA POLJSKEM				TENIŠKI LOPAR					
														ČO(P)
	INDIJSKA ZVEZNA DRŽAVA (PATNA)	SLOVENSKI IZUMITELJ (MARIJ)	NEZADOLJNEŽ	GL. MESTO BANGLADEŠ				EDWARD NORTON			DEL LJUBLJANE			
				ALP. SMUČAR. (NUŠA)				ANA V DALMACIJI			HR. IGRAL. (ANTUN)			
PRAVILA ALI KNJIGA O LEPEM VEDENJU						HR. PEVEC (IVAN)				PESN. GRAFENAUER				
						BOJ. LADJA ZMINAMI				REČICA (REDKO)				
JEZERO V LOMBARDIJI					VZKLIK NA BIKOBORBI	RUDNINA							SEDANJI ČAS V SLOVNICI	ANGLEŠKA PLOŠČINSKAMERA
NADALJEVANJE GESLA														
AMERIŠKA IGRALKA JOLIE								ŠKOTSKI IGRALEC (GERARD)	MANJŠA GOZ. PTICA					
									MESTONA SAHALINU					
EGIPČANSKI BOGSONCA				ANGLEŠKI GLASBENIK (BRIAN)			BORBA PESTMI					DE(L)		
							AM. PEVKA ROSS					OTOK PRI SPLITU		
											LOČEK (NAREČNO)			
											MITOLOŠKI GRIFON			
					MESTONA KJUŠUJU						NAGON, INSTINKT			URADNA LISTINA
					AMERIŠKI IGRALEC MINEO				MORSKA RIBA, BRADAC					
									(K)OL					
					BAKRENA DOBA									
					AMERIŠKI ATLET LEWIS					DEJSTVO				

Rešitev prejšnje križanke (vodoravno): RELEVANCA, EVERGREEN, CIAN, ISSA, FITNES, NAL, ODA, SAFARI, ITAČANI, STRUG, NIVES, VAT, DRAŽE, TRAKAR, SOKOL, GK, KALAMARI, ONATAS, ANAN, PEGAZ, NANI, PANTER, BOL, LAI, ALOA, IT, EŠARPA, SAN MARINO, TRIS, ATON. Težje besede: BHAR, ENEOLITIK, ISEO, OITA.

Martinjska klop'ca ljubezni

Letošnji kulturni praznik si bodo zapomnili tudi obiskovalci Slivnice. Skupina prijateljev iz Martinjaka, vasi, prislonjene na pobočje Slivnice, je na izjemno razgledni točki na »čarovniški gori« postavila klop'co ljubezni. Lepo leseno klop s silhueto srca.

Rok Premrov, eden od pobudnikov, je povedal, da je ideja vzniknila na vrhu Slivnice in dozorela na stezici v domačo vas. Obiskovalci Slivnice so Martinjcem hvaležni. Pozorna prostovoljna gesta pa zna biti v navdih za dobro delo še komu. [radio94.si](#) [Rok Premrov](#)

Tovarna transportnih naprav (TTN) iz Podskrajnika je sodelovala pri gradnji največjega mostu na svetu, ki so ga naredili na Kitajskem. Izdelali so kotle za liti asfalt, s katerim so prekrili celoten most. [finance.si](#)

»Cerkniško jezero je kraj, kjer zračne fotografije vedno uspejo (če smo seveda sneli pokrovček z objektiva). Raznolikost pokrajine, nenehno spreminjanje jezera tisočerih obrazov, katerega vode počasi dihajo ... tu so ponori, struge, otoki, trstišča, okljuki. Vsak dan je drugačen, vsak polet razkrije nekaj novega. Pa ne gre le za estetiko, za lepoto na ekranu – iz zraka se vidi, kako Stržen vsako leto zariše nov meander; zmaj pokaže, kje gnezdijo ptice; zmaj odkrije, kako struge prerašča rastlinje.« **Saša Iskrić** o fotografiranju iz zraka s pomočjo zmaja.

[lifestrzen.blogspot.com](#) [Kap Jasa](#)

Notranjski tekači v Barceloni

Tekači iz Cerknice in Loške doline smo v Barceloni uspešno odtekli polmaraton. Celotna odprava Izišporta je štela 47 članov, 29 nas je teklo, od tega so tri tekačice prvič premagale 21 km.

[Izak Hribar Meden](#)

Vse najboljše, gospa Marija Frlan!

27. januarja, ravno na svetovni dan spomina na žrtve holokavsta, je **Marija Frlan** z Rakeka praznovala svoj stoti rojstni dan. In ravno o vojnih grozotah ima gospa veliko povedati. Čeprav ji življenje ni prizanašalo, je ostala iskriva in vedrega duha. Na njenem domu sta jo skupaj še z nekaterimi krajani in prostovoljci Rdečega križa obiskala tudi cerkniški župan **Marko Rupar** in direktorica občinske uprave **Irena Zalar**.

[cerknica.si](#) [Ljubo Vukelič](#)

Praznovali visoke jubileje

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih prostovoljci Rdečega križa presenetiijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V februarju sta 90. rojstni dan praznovali **Marija Petrovčič** iz Dolenje vasi in **Jelica Marija Kavčič** z Unca. Čestitke!

K VPISU VABI:

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica

V marcu in do konca šolskega leta prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu. Ob vpisu vas čaka darilna slikanica. ♡ KJUC z enotami

6. marec – 7. marec

Sfilcujmo vikend Dvodnevna delavnica polstenja ♡ Potrebna predhodna prijava. Več informacij: 031 267 804 (Polona) ali na e-naslovu: klavzar.polona@gmail.com. ♡ Doživljajska točka, Bloška Polica 9, Grahovo ♡ Društvo dolomitne lutke

7. marec – 4. april

Pisano zeleno Razstava oblikovalke Eve Mazi ♡ V času urnika knjižnice ♡ V razstavnih vitrini cerkniške knjižnice ♡ KJUC

Do 23. marca

Portreti fantov in deklet z zanimivimi tetovažami Fotografska razstava Marka Muleja ♡ V času urnika knjižnice ♡ Knjižnica Rakek ♡ KJUC

24. marec – 31. marec

Metuljček cekinček Razstava izvirnih ilustracij akademske slikarke in ilustratorke Karmen Bajec ♡ V času urnika knjižnice ♡ Prireditveni prostor KJUC ♡ KJUC

Do 3. aprila

Janja Urbiha - Kozarka: razstava izdelkov iz polstene volne ♡ V času urnika knjižnice ♡ V razstavnih vitrini rakovške knjižnice ♡ KJUC

Petek, 6. marec

Janez Dovč: Tesla Glasbeno-gledališka predstava ♡ Vstopnina: 8 € ♡ 19.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Sobota, 7. marec

Hamo & Tribute 2 Love: Iz4kani Koncert ♡ Vstopnina: 20 € ♡ 20.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Nedelja, 8. marec

Resnica Projekcija filma ♡ Vstopnina: 4 € ♡ 20.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Ponedeljek, 9. marec

Pravljica urica z ustvarjalno delavnico ♡ Za otroke od četrtega leta dalje ♡ 17.00 ♡ Knjižnica Rakek ♡ KJUC

Belo puščavsko sonce Cikel ruskega filma ♡ Vstop prost ♡ 18.00 ♡ KJUC ♡ KJUC in društvo Ruslo

Torek, 10. marec

Pravljica urica z ustvarjalno delavnico ♡ Za otroke od četrtega leta dalje ♡ 17.00 ♡ Knjižnica Rakek ♡ KJUC

Vzroki za slovenski razkol Predstavitev knjige Jožeta Možine ♡ Prostovoljni prispevki ♡ 19.00 ♡ KD Cerknica ♡ Salezijanski mladinski center Cerknica

Sreda, 11. marec

Bralni klub Beremo: Per Petterson – Konje krast. ♡ 18.00 ♡ in ♡ KJUC

Tomaž Perko: Patagonija in slapovi Iguassu Potopisno predavanje ♡ 18.00 ♡ in ♡ Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Četrtek, 12. marec

Pravljica urica Pravljica urica z ustvarjalno delavnico ♡ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 7091 078. ♡ 17.00 ♡ in ♡ KJUC

Vlasta Mlakar: Rastlina je sveta, od korenin do cveta: tradicionalno znanje o rastlinskem svetu na Slovenskem ♡ 18.00 ♡ in ♡ KJUC

Petek, 13. marec

Pravljica urica Pravljica urica z ustvarjalno delavnico ♡ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 7091 078. ♡ 17.00 ♡ in ♡ KJUC

Slavnostna prireditev ob krajevnem prazniku Rakeka Nastopajo: učenci OŠ »Jožeta Krajca« Rakek, Godba Cerknica, KD Rak Rakek, KD Fran Gerbič, Pevska skupina Cluster, Plesna skupina Frajle in ŠD Špička. Slavnostni govornik bo Tone Urbas. ♡ 19.00 ♡ Športna dvorana Rakek ♡ Krajevna skupnost Rakek, OŠ »Jožeta Krajca« Rakek, Krajevna organizacija združenja borcev za vrednote NOB

Sobota, 14. marec

Janko in Metka Lutkovna predstava Lutkovnega gledališča Maribor ♡ Vstopnina: 6 €. Za Polhkov abonma in izven. ♡ 10.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Dan odprtih vrat Križne jame ♡ Brezplačen krajši ogled z vožnjo po I. jezeru za občane občin Cerknica, Loška dolina in Bloke. Za obisk priporočamo topla oblačila in dodatne nogavice. Gumijaste škornje in ročne svetilke obiskovalci dobijo pred jamo. Potrebna je predhodna najava na: 041 632 153 (Gašper) ali info@krizna-jama.si. ♡ 14.30, 16.30 ♡ Pred vhodom v Križno jamo ♡ Društvo ljubiteljev Križne jame

Nedelja, 15. marec

Prekla Projekcija filma ♡ Vstopnina: 4 € ♡ 19.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Torek, 17. marec

Peru Potopisno predavanje Marjana Olenika ♡ 19.00 ♡ Knjižnica Rakek ♡ KJUC

Sreda, 18. marec

Ali spimo dovolj? Predavanje Adriane Dolinar ♡ 18.00 ♡ in ♡ Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Glazuti nad Cerkniškem jezerom Predavata: Andreja Mestek in Štefka Šebal Mikše. ♡ 19.00 ♡ Knjižnica Cerknica ♡ Domoznanska skupina KJUC

Športnica in športnik občine Cerknica leta 2019 Prireditev ♡ Vstop prost ♡ 19.00 ♡ KD Cerknica ♡ Športna zveza Cerknica in Občina Cerknica

Četrtek, 19. marec

Glasba ne pozna meja (Tanze, Pirnat, Mlinarič) Koncert ♡ Vstopnina: 10 €; za študente, dijake, upokojece: 8 € ♡ 19.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Petek, 20. marec

Jože Lavrič Cascio: Corleone Predstavitev knjige ♡ 19.00 ♡ in ♡ KJUC

Vsi proti vsem Projekcija filma ♡ Vstopnina: 4 € ♡ 20.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Ponedeljek, 23. marec

Metuljček cekinček Predstavitev slikanice pesmic Janeza Bitenca, odprtje razstave ilustracij Karmen Bajec ter glasbeno druženje s skupino Frodo and The Suzukies ♡ Za otroke in odrasle ♡ 17.00 ♡ in ♡ KJUC

Torek, 24. marec

Bralno srečanje Druženje ob branju s stanovalci DEOS, Centra starejših Cerknica ♡ 11.00 ♡ DEOS, Center starejših Cerknica ♡ KJUC

Odprtje razstave jamarskih fotografij Mateja Zalokarja ♡ 19.00 ♡ Knjižnica Rakek ♡ KJUC

Sreda, 25. marec

Kako obnoviti možgane Predavanje Sanje Lončar ♡ 18.00 ♡ in ♡ Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Aleksander Mežek Koncert ob materinskem dnevu ♡ Vstopnina: 5 € (darilo Občine Cerknica občankam in občanom) ♡ 19.00 ♡ KD Cerknica ♡ Občina Cerknica in KD Cerknica

Četrtek, 26. marec

Barvita mavrica Pravljica urica z ustvarjalno delavnico ♡ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 7091 078. ♡ 17.00 ♡ in ♡ KJUC

V maternici/In utero Projekcija filma s pogovorom ♡ Vstopnina: 4 € ♡ 19.00 ♡ KD Cerknica ♡ Združenje Moja dula in KD Cerknica

Petek, 27. marec

Barvita mavrica Pravljica urica z ustvarjalno delavnico ♡ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 7091 078. ♡ 17.00 ♡ in ♡ KJUC

Sobota, 28. marec

Koncert ob 50-letnici Zbora Tabor ♡ Vstopnina: 10 € ♡ 18.00 ♡ in ♡ KD Cerknica

Deklice ne bi smele igrati nogometa ♡ Ogled predstave v Kopru. Za gledališke abonente. ♡ 18.00 in 20.00 ♡ KD Cerknica

Nedelja, 29. marec

Ranko Babič: Kriza srednjih let Komedija ♡ Vstopnina: 17 € ♡ 19.00 ♡ KD Cerknica ♡ Jabka, d. o. o.

Ponedeljek, 30. marec

Bralna skupina za osebni razvoj Beremo: Joe Vitale – Ključ. ♡ 17.00 ♡ KJUC ♡ Fani Černigoj in KJUC

V APRILU ...

Petek, 3. april

Velika noč – Brkinski pirhi ♡ Razstava bo na ogled do 11. aprila. ♡ 18.00 ♡ KJUC ♡ KJUC, Turistično društvo Cerkniško jezero in Vaško društvo Suhorje

Sobota, 4. april

Pomladimo gozdove 2020 Vseslovenska prostovoljna akcija obnove gozdov s sadnjo ♡ Ob slabem vremenu bo akcija predstavljena na 11. april. ♡ 9.00 ♡ Križišče za Rakov Škocjan na stari cesti med Postojno in Uncem ♡ Slovenski državni gozdovi, d. o. o.

Sreda, 8. april

Luka Poznič: Oman Potopisno predavanje ♡ 18.00 ♡ in ♡ Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Četrtek, 9. april

Življenjski pogovori in branje pesniške zbirke Vdih sem z avtorico Milko Ilikić ♡ 19.00 ♡ Knjižnica Rakek ♡ KJUC in Društvo za duhovno rast

MAREC 2020

19.3.
GLASBA NE
POZNA MEJA
(Tanze, Pirnat, Mlinarič)

19.00 / koncert
Vstopnina: 10 €;
študenti, dijaki, upokojece 8 €

kulturni
DOM
CERKNICA

www.kd-cerknica.si